

AUKSO KNIGELE

arba

MOKSLAS NUSIZEMI- NIMO.

Wilniuje.

1862.

Kun. H. Plesna

Ispauti dalejdu Wilniuj dienoj 2. kowos 1861. n.
Wiskupas žemajcziu Motiejus Wołoncziauskas

Вильно Дозволено Цензуроюз 3 Февраля 1862.
года

290863

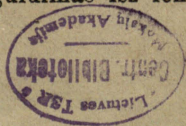
AUKSO KNIGELE

arba

MOKSLAS NUSIZEMINIMO

wedantis ing szwentabliwa ir pabažna giwenima
Krikszczioniszka.

(Iszguldimas isz lenkiszko liežuwio.)

Kas auksztina sawe bus pažemintas:
o kas nusizemina bus iszauksztintas
(Łuk. 18. 14.)

682449

Pratarme.

Szita knigele lenkiszkam liežuwi jau daugel kartu buwo spaudita, wienok nobažni skajtitojej kožna karta wis iszpirko. Lietwinikams dabar da tik pirma karta iszdawadita; wienok, tikimes jogej nebus paskucziauses spaudimas.

Pirmutinis raszitojas szitos knigeles surinko gražiausius pawejkslus isz raszto SS. Tewu bažniczios; diel naudos iżganingos wiernuju krikszczioniu, nes nusižeminimas kiekwienam žmoguj giwenanciam ant szio swieto ira kanecznej rejkalingas.

Dieltogi wirszuj padejo toki gražu warda: Aukso knigele; nes Krikszczioniszko Wieroje nusižeminimas wisudidžiause ira cnata, ije ira pradze iszminties, kurios wajsej brangesni ira už aukšą (Prie. 8, 19.) potam ije wel ira tikriausiu ženklų iszpažintoju Wiészpaties Christaus.

Kas nor but iszauksztintu, sako S. Ambraziejus, tada iszpuolą pirmucziau pradet west giwenima nužeminta. Tas Szw. Daktaras szitejp, sako, jej nori pasidabot Ponuj Diewuj su Krikszczioniszkajs darbajs sawo, tada turi widuj wisiszkaį stotis nužemintu; ir wel sako per priliginima, kad kas nor trioba budawot, pirmucziau tada iszkasa toke gile wieta pamatuj, kajp didele trioba ketina statit, ta pamata iszmurije akmenimis, idant trioba stiprej stowetu (Prie. 10.)

0

Musu nelajmingam amžije labaj rejkalingas ira stiprumas ir drutas tikejmas, taj ira: užlajkimas S. Wieros, kad bewejk persekiotojej isz wisu pusu netejsingajs mokslajs sawo nor iszgriaut ta pamata S. Wieros. Regime wisuose kampuose dauguma neprietelu pasiputusu pujkibe katrie rupinasi wisokiejs spasabajs isznajkit katalikus. Dieltogi persergi mus Apasztalas taridamas idant netiketumem jemis wejdmajniams, katrie netejsius mokslus skelbe, norint iszpultu ir numirt už S. Wiera Katalikiszka.

Bepig but kad nusizeminimas wisados but szirdise wisu Wiernuju, idant sakau sumitu kojomis ta pujkibe! tada stotusi stipri karaliste Jezaus Christaus, ir turetumem tikra pakaju, katruo Js atejas ant swieto trozsko abdownot!

Ta knigele raszant rejk paliecewot apieka Szw. Marijos Pannos, nes per užtarima Jos atnesz gausinga wajsiu. Szw. Marija wisudidziause buwo nužeminta už wisus sutwerimus, užtataj szendien ira Karaliene Dangaus už ta cnata stojos iszauksztinta, nes didzius stebuklus su Ję Diewas padare. Szaukimes prie Jos niołatos turedami tikra wilti pagełboje Marijos, o wisados busim patiesziti; nes rejszkiej sako wierniauses tarnas S. Bernardas; Jogej nieks da negirdejo, idant katrasnorint szaukdamasi pagełbos Jos, o pasiliktu neiszklausitu.

AUKSO KNIGELE

arba

Mokslas nusizeminimo wedantis ing szwentabliwa ir diewobajminga giwenima
Krikszczioniszka.

Tikra ir neatmajninga ira tiesa, jogej nebus susimilimo, ir negales inejt ing Karaliste Dangaus tie, katrie pilni pujkibes, Ponas Diewas nužemintus tiktaj ten prijms. Szw. Rasztas sako mumis, kad Diewas pujkius atmeta nog Sawęs, *nužemina tuos katrie aukstinas*; rejk stotis tokiejs *kajp maži kudikiej*, idant inejt garbę Jo, nes tie wisi, katrie ne stosis kajp mažutelej ne atras Danguj wietos; ant gało kiekwienas gal taj iszmanit, jog Ponas Diewas nužemintiems tiktaj duoda loska sawo, ir nusizeminusius tik iszaukstina.

Kožnas katalikas tur žinot ir suprast ape ta brange cnata, nes diel kiekwieno žmogaus labaj ira rejkalingas tas Mokslas idant stotusi nužemintu, rejk sakau iszmest isz szirdies kiekwienu tuszczia pujkibe? Jsz wisu siļu rejk rupitis, kad galetu stoti nužemintos szirdies: o prie tokios

8
storones rejkalinga ira žoska Pono Diewo, nes be
jos padejmo nieko giaro negalim padarit; dieltogi
rejk jos nualatos karsztaj mełst.

Kiekwienas krikszcionis ant Krikszto szwento
iszszizadejo pujkibes, o prižadejo giwent pagal
pawejksło Jezaus Christaus: taj ira, wajkszczioti
jo pedomis sekiodamas giwenima Jo; tas Diewas
Ižganitojas musu neiszsakitaj nusizemino, kad
nesidrowejo stotis niekiausiu už wisus sutwerimus
ant žiames, o wis diel iszgidimo ronos pasiputu-
sios pujkibes musu, rodidamas mumis kiale apsejmu
sawo, katruo ir mes tegalim tiktaj nukelaut ing
Dangu, užtiesa sakau, kad mokslas Jžganitojo
musu ira rejkalingiausės prie ižganimo dusziu
musu: nes rejszkiej mumis sako taridamas, mo-
kikites nog manęs jog esmu nužemintos szirdies....

Jus wisi iszapžintojej to brangiausio Ižgani-
tojo, jej troksztate atrast ta brangiause žemczyuga,
kuris tikreusiu ira kialu wedancziu ing szwenta-
bliwa ir diewobajminga giwenima, kuris sakau
tikru ira ženklū szwentabliwasties, tajgi prijkmit
su ukwata szita mokslā kuri jumis paduodu: ir
iszpildikit ji apsejmuose sawo.

1. Atwerkite akis duszios iusu, o iszmanikite,
kad patis isz sawes, nieko giaro neturit, isz ką
galetumet girtis aba auksztitis. Nes patis isz
sawęs turit tiktaj grieka, mełagiste, ir warga:
ant gało kokes tiktaj dowanās turite, wis taj
gawot nog dienos užgimimo jusu, uztataj garbe
ir szłowe pripuola tiktaj pacziam Diewuj.

2. Datirkite gilume szirdies ir pažikit ta nié-
kumā, turedami ji nuolatos atmintije sawo, ir
bajsej drowekites pujkibes szirdise karalaujenczios

Jszpermanikit tikraj, kad neira ant swieto kwajlesnio dajkto, tusztesnio ir juoko wertesnio, kajp-giejdimas pagarbos isz bagotistes, mandribes, kives trumo, katros neira jo, bet ira sutejktos isz gie-ribes Sutwertujo, o mes tu downanu neužpelnem: nes rejszkiej sako Apasztalas: (S. Powilas Kor. 4). Jej gawaj tas downanas, kedelgi giriesi kajpo butum pats nog sawes jes gawes?

3. Nuolatot łajkikit atmintise jusu, newertibe, aklibe, piktibe sawo, užauszima szirdies, wejdmaj-niste, užsimirszimą ant Diewo, prisiriszima prie sut-werimu, ir wisokiu pilni nesuskajtitu nedoribiu, kuriomis prigimimas jusu ira aptemes. Dieltogi pažine toki niekuma sawo, dažnaj łajkikit sawe łabaj mažutelejs ir wisiszkaj niekam netinkancejs.

4. Atmikite wisados ant nusidejmu jusu pa-pilditu jaunose, dienose, nuolatosturekit akisejusu tas nedoribes. Pirmucziau ant to atmikit, kad grie-kas pujkibes, neiszsakitaj bajsus ira dajktas, jo-gej neira piktesnio ir biauxesnio dajkto, ne ant žiames, ne dugne peklos, kuri galetumem su juo-mi suligit. Pujkibe Danguj stojosi priežastim prażuwimo Aniołu, ije pagadino wisa gimine swieto, ije užtrauke ant žiames nesuskajtitas ne-łajmes, kurios sulig pabajga swieto pateks, o pekloj korones už ta grieka per nepabajgtus am-zius nepasibajgs! Ant gało, duszia sutepta grieku werta ira neapikantos, paniekinimo ir sunkiausios korones: pamislikit sau dabar, kokiejs jumis isz-puola sawe łajkit, už dasilejdima daugibes wisokiu nusidejmu.

5. Turekit atmintije sawo toke misli, jogej bajsiausiu grieku butumet dasilajde per sawo

nedora prigimima, kad mielaszirdiste Diewo ir pageľba ľoskos Jo nebut iki sziol saugojus nog ju; nes ir Szw. Augustinas kaľba. Jej sako kataras źmogus nedasileido kokio bajsaus grieko, tuomet kitar but galejas jo dasilejst, kad Sutwertojas Diewas źmogaus negelbetu. Dusaukit giľume duszios sawa apmislidami nelajminga buwima sawo, padarikit stipru źadejma wisados ľajkit sawe uź didźiausius grieszninkus.

6. Tankiey dumokit ape mirima, ape supuwima kuno nog kurio neiszliksit, ape bajsu Suda Jezaus Christaus, priesz kuri turesit stot diel atadawimo rokundos isz wiso giwenimo sawo, dumokit ape korones pekľos diel grieszninku sugatawotas, ipacz tarnautojams Lucipierio karaluj pujkibes. Susidumokit giaraj ape tuos atejsenczius dajktus, nes nieks neźino pasleptu ir neiszirtu dekretu Diewo, neturit ape taj nejokios źinios, ne wiens nesutare su Diewu, kad nepasiliks po smerties ant amźiu atmestas nog skajcziaus iszrinktuju, to ne źino jog nebus paskanditi ant amźiu su prakiejktajsejs mukose pekľos kur ira kentejmaj begaľo. Dieltogi ta ne źine ipacz priwaľu jus uźľajkit bajmeje ir nusizeminime.

7. Kitoniszku budu nepastosit nuźemintajs tiktaj pildidami darbus źeminanczius; turedami ramibe, kantribe, pakľusnuma, primaridami godulistes kuno sawo, neapkesdami sawes, uź neprotungus sawe paskajtidami, iszpaźidami newerte sawo, gajledamiesi uź nesuskajtitus paklidimus sawo; toki tiktaj apmislijmaj gal isznajkit szirdise pujkibe, kuniszka mejle ta taj szaltini wisokiu

nelajmiu, isz kurio plauke kiekwiena jusu niszczestis, isz to sakau szaltinio prigimto paejna pujkibe ir iszsiauksztinimas.

8. Dabokit liezuwi sawo nog tuszcziu ir biauriu tauzijmu, uzłajkikit atminti sawo wisados dwase tobulą, wis dumokit ape geribes Pono Diewo; wienok jej kuomet iszpuola perserget arba pamokit artima, aba padraust nog pikto, tada sakau rejek atwerus burna iszbaust, bet wis darikit iszmananczej ir su mejle, be jokio nupleszimo szłowes ir apkalbejmo artimo sawo; tejp daridami nuolatos turekit bajme szirdije sawo łajkidami sawe newertajs kad kas kłausitu jus, tejp ape sawe sudikit, jog nieko giaro negalit pamokit kitus. Jej kuomet tropitusi, kad kas nenoretu kłausit, jus niekindami, diel kokiosnorint priezas ties, tada nesismutikit wisiszkaj isz to, ne rupikites, beweli dziaukites szirdije isz tokio pažeminimo; szitejp sau dumokit, jog łabaj, giaraj apsejo ir tejsingaj padare: kad perniek pałajke jus roda: pamislikit tejp szirdije sawo; oj kuo asz esmu kad kitus mokicze arba persergecze nog pikto, mokidamas tiesos?

9. Sergekites łabaj ipike isz didzio szneket auksztindami sawe, idant toke szniakta tawo but garbawota nog swieto, saugokites wisados tokiu kałbu kurios but pujkibe paruosztos, potam wejd-majningu szidijmu isz kajmino sawo, niekados nekalbet tokiu zodziu, kad kitiems parodit sawe iszmintingu, kitram, ne girtis zmonems kad wisi jus szenawoje, aba kad ne wiens be jusu rodos negal apsejt, arba kad wisi jus łajko garbeje. Zodziu sakant, bewejk niekados nejokiam dajkte

negirkit sawęs, suwisu ne jėszkokit pas žmones nejokios pagarbos.

10. Terp paszniaktos saugokites tokiu iszkałbu, wadinamu juokajs begediszkajs, arba wejdmajningu tauzijmu, wisokiu iszpermanimu, szidijmu, ant gało dabokites nog wisokiu biauriu žodziu, katru megsta kłausit swietiszki žmones, mažaj tesznekekit ape didelius mokslus S. raszto iszguldidami juos kitiems, jej ben tada tiktaj kad katro stonas tos žinios rejkałautu; žmones mažesnio moksło tegul palieka tiems ta žinia, katrie tur daugiaus iszmanimo ir mokitesnejs ira, nes kiekwiena szniakta ape auksztus mokslus kałbanti, iszrejszke žmogu mokita, ir turinti widuj didele pujkibe isz sawo žinios, kurę duszia musu begało ira pripildita.

11. Sergekites nog isztirinejmo nepripuołancziu jumis dajktu, negiejskit datirt aplink tuszczius wejkałus katruos miletojej to swieto wadina pagirtajs ir pujkiejs; tegul jumis užtenka tos žinios katra ira rejkalinga prie jusu stono, ipacz łabiau rupikites kad butumet diewobajmingajs, pabažnajs, nužemintajs, rupikites sakau wisomis siłomis jėszkodami ižganimu duszios sawo.

12. Bukit wisados pakłusnajs ir szenawokit netiktaj wireshniosius, bet ir tokius kajp jus patis, ir žemesnius už sawe. Susitikę jucs kaskarta paswejkikit su broliszka mejle, tejp apsejkit su jejs kajp mokina S. Powiłas: Sze kajp is liepe darit: bukit wis pirmutinejs mejlingajs žodžejs juos paswejkindami pagał jusu budo, ipacz da łabiau storokites jems parodit szirdinga mejle, jog kalti esate.

13. Pasiskirkit sau wisados, pagał mokslo Szw. Ewangelios, paskucziause ir praszcziause wieta: tikiedami tikraj, kad jumis toke wieta pritingka, ir kiekwienam apsejme jusu, wis pasiskirkitte sau mažaj tewertus dajktus, łajkidami sawe newertajs ne mažiausios łoskos, sudidami sawe, asztrej, dumokit szitejp jog kiti žmones daug didesnio ira werti užmokesnio neg gawo mažones nog Diewo, o sawe wisudidžiause žemikit wisiskay niekindami. Ant gało giejskit to, kad wisi niekitu jus, juoktusi isz jus; tejp kad suwisu łajkitumet sawe už niekam netinkanczius ir nenaudingus.

14. Jej kadaatsitiktu jumiskoke priepole szitam giwenime, ar ugnis, ar badas, ar kita kokenorint niszczestis, arba suspaudimas duszios, žinokit giaraj jog wis da mažą korone už musu nusidijmus, jej kuomet atsiuncze P. Diewas koke rikszte, taj wis daro isz mejles Tewiszkos, idant czionoj mus iszmegitu, dumokit kad ant daug didesnes korones užsipelnet neg kenczet; dieltogi niekados ne rugokit ne marmekit priesz Diewa už tas priespaudas, bet wis turekit szirdije sawo ranibe ir dekawokit Sutwertojuj už wisokes łoskas.

15. Wisados patis sawe asztrej scdikit, bauskit ir perniek łajkikit. Perkratinekit giaraj, kiekwiena sawo darba, ar giaraj atlikot, ar diel garbes Diewo procewojot, wisados łajkikit sawe už didžiausius grieszninkus, wertus paniekinimo. Dažnaj turekit atmintije sawo negiarus apseimus jusu, łajkikit sawe neiszmanejejs. wisus darbus jusu uwožokit menkos wertes ir nenaudingus.

Ant gało nuolatós bauskit sawe ne mažiausios žimes nusidejmo nedowanodami. Toks permiek ļajkimas sawes, ir niekinimas wisu apsejmu sawo, tikru ira szalčiniu nusizeminimo ir szwentabliwo giwenimo Krikszczioniszko.

16. Toke misli turekit, jog už nesuskajtitus nusidejmus ir sunkius griekus, esate newertajs sutwerimajs, werti didžiausio iszniekinimo nog wiso swieto. Isztiesos galim sakit, kad griekas duszia padaro daug bajesne priesz Diewą neg wisi sutwerimaj, ir werta neapikantos nog wisu žmoniu, daug sakau biauresne stow už pakwipusi kuna akise musu. Tada atsimine ant to, stebesites, kad tejp ilgaj ļajko jus P. Diewas ant szio swieto, ir žmones da jus kencze sulig sziol draugisteje sawo.

17. Sergekites kajp didžiausios nelajmes, artima sawo sudit kokiāmnorint dalike, ipacz rupikites wisados wis ant giaro isztejsit iszgirde kitus apkalbant, jeszkokit tokios priezasties diel mejles Krikszczioniszkos idant artimuj szlowes nenupleszt, bukit abginejajs jo, Jejgu negalesit nejokiu budu isztejsit, kad pasirodis didele kalte wisiems zinoma, ir tada wis da nelaukit užtart, kiek galedami, sakikit kad ta padare isz silpnibes sawo, per nepasergejma sawo, kad prigunde ji pikta dwase ir netiketaj abgawo ji, arba suwerst ant nałabo žmogaus kuris ing pikta darba prigunde, rupikites kajp imanidami nors piktas mislis žmoniū atgreszt nog to sudijmo, jej kitajp jau negalesit abgint jo. Toks apsejmas, antru ira szalčiniu gausingu Krikszczioniszko nusizeminimo.

18. Neturekit tokio budo už menka dajkta tuojaus wajditis, spirtis terp kokios paszniaktos su žmogum, jej koks dalikas tikraj neira žinomas, ar wienam ar kitam, niekados godžej nesznekit, kajp nekurie tur papratima, pasako toki statu žodi kad jo potam neira kur padet, kitas girde-damas susigesta, bet rejk isz leto szneket su nusizeminimu, ipacz wis kitiems duokit wirszu, jej rodos jusu nenores kłausit; daug gierians tada padarisit kad usztilisit; wisados tejp apsejkit mažiausem dajkte, nors kada ir žinotumet tikraj, kad kuris netejsej sako. Didesniuose rejkałuose jej kada iszpułtu abgint tiesa, wisados tejp apsejkit be jokio piktumo ir užgedinimo artimo; pigiaus tada iszdawadisit tejsibe su mejlinga szirdže, neg inirsze piktumu.

19. Tejp giwekit, idant nejokiam dalike neuzirustitumet niekados artimo sawo (nors but daug žemesnis už jus) ne žodzejs, ne darbajs neužrustikit jo: niekados nebukit priežastim nuludimo szirdies jo, jej bent tada tik kad iszpułtu nog pikto padraust, arb~~a~~ prispirt prie pakłusnum isz mejles Krikszczioniszkos; nes nžrustidami broli, užrustinam drange Jezu Christu: kuris ta abida uwožoje sau padarita, kad kuomet padarom mažiausem sanariuj Jo.

20. Jej kada jus kasnorint iszplustu, už koki norint dalika, tada nełaukit jo, kolej is pirmucziau pažinęs sawo paklidima atejs pas tawe iszsitatejsit isz jo, bet pirm nuwejkit paswejkit ji su mejlinga sirdže, parodikit jam kad jokio piktumo neturit, praszikit jo kad jumis dowanotu,

užtataj kad užpikinet, perprasžikit ji kad atlejštu
isz szirdies, o wisa kalte jo ant sawęs prijmkit.

21. Jej kad supikes persekios jus, už koki-
norint dalika, nuołatos piktžodžiaudamas wargitu
jus, biaurejs žodžejs taužidamas, arba szkada koke
daridamas, sziditu, arba kokenors abida padaritu,
tada toki žmogu uwožokit kajpo inda diewiszka,
kuri miełaszirdingiauses Sutwertojas lejdo ant to
swieto dielto kad kitus wargintu, diel apesztijmo
duszios jusu isz senu nusidejmu pujkibes, milekit
ji wisa szirdze sawo, kajp milimiauše gieradeja
sawo.

22. Piktumas kiekwienam žmoguj łabaj ira
szkadliwas, ipacz tokiam katras nor giwent die-
wobajmingaj, rejk tada žinot kad tas griekas
ima pradže sawo inirszimo žiwate pujkibes masu,
dieltogi rejk wisados kiekwienam tokiam nusilenkt
ir palikt juos didžiausio spakajnasti, tejp, norint
katras ir vžpikitu jus łabaj smarkiej, tuomet
wisiszkaj ant jo nerustaukit, beweli mejlingaj
prasžikit sakau patis kad nepiktu ant jus ir do-
wanotu kalte, norint suwisu nebutumet kałtajs,
tokiu budu palenksit szirdi jo prie Diewo.

23. Kentekit su ramibe ir mejle silpnibes
ir nusidejmus artimo, niekados sawęs nesiauks-
tikit, ne dumokit kad esate gieresnejs, aba tejs-
sesnejs, bet toke misli turekit jog ne wieno neira
kaltesnio už jus ir niekesnio; nuołatos toke mi-
sli turekit, kad jumis ne wiens nejokios kriwidos
nedaro, ir kad nusidejmaj jusu wisiszkaj ira ne-
werti jokio pasigajlejmo.

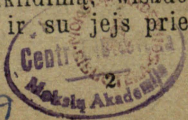
24. Jej kuomet esat kam giaro padarę, be-
doje esanti pagelbejot neturte esanti suszelpet,

tada suwisu ape ta dalika nedumokit, ne giejskit idant jumis užtataj padekawotu arba padetu dirpt; szitejp sau tada dumokit, jogej padaret tą, ką kalti buwot iszpildit, o is testo sau su pakajumi wisiszkaj, tegul nesirupina, nej rejkalaut nog jo jokios dekawones, ne pagarbos, dielto kad esate newertajs.

25. Nusizenikit kiekwienam rej kale, ipacz akise tu, su katrajs turetumet neapikanta, niekad dos tejp ne sznekekit, anot to, jug sako asz neturiu ant jo nejokio piktumo, bet negalu kest jo akise sawo, nenoriu taret su juo nejokio darbo. Toks inirsias jausmas paejna isz pujkibes, užtataj, kad toki žnones da neiszmoko žemintis su padejmu Diewiszkos małones, ir nepriwejke da nupujkusio prigimimo sawo; kad kłausitu dwasiszko jausmo ir ikwepimo małones Diewo, umaj tada nuramditu neapikanta szirdije sawo, ir užsidektu mejle tikro nusizeninimo, nejaustu tos neapikantos ant artimo sawo, iszmokitu juos su kantribe kentet, pikeziausio žmogaus buda, iszmokitu juos tejpogi taworszcziaut drauge su tokiejs žmonemis, isz to potam apturetu izganinga nupełna Dangaus karalisteje.

26. Tegul jus swietas niekina, ir wisajp isznewożije iszpermanidami wisokes kalbas, o jus tada duszioje sawo tejp dumokit, jogej už tas wisas abidas ir biaurius pludimus ant jus, priwalot jemis užtataj palajmint ir mekst nog Diewo Apszwietimo Dwasiuos szwentos, idant atsigresztu prie Diewo, o pažitu sawo paklidima, wisados piktadejams sawo giaraj welit, ir su jejs prieteliszkej apsejt.

682449

27. Datirę koke nors abida, niekados nerugokit, jej kas padaritu jums koke kriwida, arba kerszitu jus pragajszit, dumokit tada kad ant daug didesnes korones užsipelnet, neg jumis žada.

28. Jej atsitiks kadanors koke priespauda, wargas, arba užpułs smarkios pagundos; kentekit tada su ramibe wisas kartibes, atmidami, kad užpelnet ant ju, ir ant daug didesniu da kentejmu korones užsislūzijot, ir nejokios nuotarties newerti esat, idant kas susimiletu. Ne giejskit iszsiluosot isz tos priepoles, jej ben tada, kad regetumet jogiej isz tos priezasties galetumet pažejst Pona Diewa. Suwisu nesirupikit ape iszsiluosawima, ipacz jej tiktaj patis giaraj numanot, kad Diewas ta korone atsiante diel jusu pažeminimo, ant isznajkinimo pasiputusios pujkibes duszioje jusu; Beweli kalbekit tada, kajp apkarunawotas Pranaszas meldesi, Gieraj man ira szitejp, Wieszpatie, kad nužeminaj mane, diel iszmokimo wajkszeziot takajs prisakimu tawo. (Psalm 71.)

29. Ne dejuokit niekados diel menko kokio skaudejmo, kad atsitinka kuomet kentet, bada, trozskima, karszti, szalti, skaudejma galwos, arba kokes norint menkas kartibes, jej bent tada kad jau kanecznaj turetumet pasisakit diel iszsigidimo, arba pasirupinimo koku gidiklu ant patajsimo swejkatos.

30. Netroszkaukit, ne giejskit nejokiu didelė wireusibiu, ne garbingu stonu, daug gieriaus padarisit kad wis už žemesnio twersites, tada tik galit prijmt auksztesne waldze, jej datirsit jogej

ira toke wale P. Diewo, kad iszpuktu kanecznaj prijm̄t kokenors wireusibe, kurio ira istatiti wisi nupujkielej szio swieto; da gieriaus but kad kiti noretu łabaj idant jus prijm̄tumet ta waldže; apsaugok Diewe nog to idant katras atsiwožitu papirk̄t arba žmones girdit ariełka kad sznekietu ant jo puses pagirdami netejsej apsejmus jo. Jej žmones kanecznaj spejstu ant priemimo tos wireusibes diel naudos izganingos tada tik galite iszpildit ju nora. O jej diel kokios pagarbos nog swieto, arba kokio atkerszijmo žmonems noretumet prijm̄t koke wireusibe, tada isztiesos sakau wisiszka iszsižadekit to wiso, nes pražudisit duszia sawo, szimta kartu gieriaus padarisit kad pasiliksit žemesniam stone, su nužeminta szirdže pigiaus duszias jusu iszganisit.

31. Diel tokios paczios priežasties, sededami už stało niekados neniekinkit, prasto arba ne skanaus walgio, kad iszwirus gaspadine padeda jumis ant stało; tada szitejp sau apsejkit, kajp daro pawargelej ubagaj, kurie walgo su pakajum ką jems paduoda pas duris kiutodami, ne murma, ne iszmislije ant gaspadinęs kad ne riebej iszwire, toki mizeriokaj ipacz da džiaugesikad gawo nors prastos strowos atlikusios nog stało turtingo ukiniko.

32. Jej kada isztirsit ant sawes netejsingus prikajsziom̄us, pejkent apsejma jusu, norint tas žmogus but didesnis grieszninkas už jus ir niekesnis akise jusu, jej tiktaj but didelis rejkałas tada perniek nełajkikit persergejmu jo ir nerustaukit; ne tejsikites, bet drauge su juomi ant sawęs kalte prijm̄kit, o iszdawadikit jam rejszkiej, kad łabaj werti esat iszbaudimo ir paniekinimo,

tuomet tiktaj szłowe sawo gint, kad artimas isz to galetu pasipiktit numanomo paklidimo, arba kad isz to galetu stotis koke patrota.

Prijmkit su mejlinga szir'že tuos persergejmus, kokius iszgirsit kajpo tejsius ir pripuolančius, pamislikit sau tada, jogej turite da daug didesnius nusidejums, žmones regi daug daugiau ju, neg jumis prikajszioje swietas, dumokit tejp jogej žmones jus gajlisi wiszskaj nenor jusu wisus nusidejmus apskelbt swietuj, nenor giedos darit diel silpnibes jusu, perpuse tiktaj ju iszkalbineja, o kitas nedoribes slepe nog žmoniu. Tokiu budu labaj nužemisit szirdi sawo ir apsilenksit wisoku priepolu daug didesniu, nes isztejsit sawe ira taj didele pujkibe ir mandrumas, o perniek łajkit kitu persergejmus ira taj wel didelis aukstinimas sawes.

33. Labaj giasas ira spasabas ant apturejmo szwentos enatos nusizeminimo, wiszskaj nesirupit kad kiti žmones miletu tawe. Nes duszia žmogaus tokios mejles trokszta, kurę jauče pagirta, kiekwienas ta gal iszmanit, jogej kas nor but milimu ir szenawotu nog swieto, tas Diewuj negal itikt, jej tada norit apturet nužeminta szirdi, negiejskit nog žmoniu nejokios pagarbos; ne rupikites ape taj kad žmones jus miletu, Apiesilenkdami nog swieto atrasit pas Diewa didele patieka pirmucziau duszia jusu netrokszdama suwisu draugistes swietiszkos, tada pasisleps szwenziausiose ronose Jžganitojo; ten ije atras neiszsakita patieka ir ramibe szwenziausio sirdije Jo, potam iszsižadejus kiekwienos mejles swietiszkos, atras tikra patieka ir saldibe dangiszka, katros niekados negautu, turedama pririszta szirdi prie

swietiszku linksmibiu; nes linksmibes dangiszkos nepaimtaj ira rejszkios ir szwiesios, kad bewejk su swietiszkoms wisiszkaj nesutinka negal but suligitos, tie tiktay tegauna, tos linksmibes ragaut, katrie iszsižadėjo wisu raskažiu szio swieto. Kas iszsižada wisu linksmibiu to swieto, užtikro ta Diewas mažone sawo apdenge ir duszia jo ira milima nog Sutwer tojo, toke dusze sakau nuolatots dumoje aplink geribes Jo nesuskajtitas. Tiesa jogej ira miełas dajktas kad žmones mil, wienok iszsižadedami kiekwienieš mejles swietiszkos ipacz łabiau milekit Pona Diewa, o diel Diewo artima sawo! idant nieks nedalitusi ta mejle szirdies jusu su Juomi, kureę milit Sutwertoja sawo, ataduokit Jam wienam ta afiera szirdies jusu, kuri po smerties bus diel jus gausinga nupełna: su wisu to nebijokite, ne kitoniszskay dumokit kad toks apsejmas turetu isznajkit mejle artimo szirdise jusu; ipacz da łabiau galesit ji milet karsztesniu jausmu ir tikresne mejle, jej neturesit pririszta szirdi pri kokiosnors asabos, bet dažnaj dumosit tiktaj Ponuj Diewuj pasidabot iszpildidami prisakimus Jo kiekwienam apsejme sawo.

34. Kiekwiena darba jusu, nors is but mažiauses, wis szcziraj ir tejsingaj atlikit, be jokio tingiejmo; kas kokinors darba atlieka su pasiskubinimu neadbołaj, tada gali pažint jog tur pujkibe szirdije sawo, o nužemintas dažnaj sergisi ir bijosi nusidet bewejk mažiausiam rejkale. Dieltogi łabiaus milekit darbus atliktus su pabažnumu norint ije but prasti wisiszkaj; dabokites wisados nog gierbimo swieto, idant darbaj jusu pagirti nog žmoniu ir pagarboje łajkiti, neiszkełtu ing pujkibe, nes ta

pukibe niekados neužmiega, nuolat tiko kad galetu szirdi katro papust, ije wis nor but pirmutine, o nusizeminimas nuolat giejdze atlikt praszciausius darbus.

35. Iszmanikit giaraj, kad neturit piktesnio ludiniko, už sawe: ir jo ipacz labiau priwałot sergetis: ne tikietis niekados iszmonej sawo, nes ije paejna isz szaltinio pukibes. Jej kadanors ketinat koki darba atlikt, niekados staczej nesakikit kad asz taj padarisiu, kitas to nepadaris: iszpuola pirmucziau pasimislit, pasirodinet kitu iszmingesniu už sawe; tuomet beweli wis kłausikit kito rodos ir niekados nejokio darbo wale sawo nepradekit dirpt. Norint ir kajkada atsitiktu, kad kito roda niekesne ira už tawo, jej tiktaj ne westu ing pikta pągundinima i grieka ir ne wienam nebut abida, tada beweli jo rodos pakłausik. neg sawo toks apsejmas gieriausiu ira pabažnumu isz tokio nusizeminimo, ir suwisu iszsižadek iszmones sawo, daug gieriaus bus kad kito rodos pakłausisi. Nes turesi dideli paka'u szirdije sawo, jejgu kada ir atsitiktu koke patrota isz kito rodos, wienok ramibe szirdies ir nusizeminimas gausèj tau užmokes.

36. Norint turetumet sutejktas nog Diewo didžiauses cnatas ir wisokes łoskas nobažno giwenimo, norint sakau turetumet duota didele dowana meldimosi, nors ilgus metus giwentumet nekaltibeje ir pabažnasti, wisados bukit su bajme ir netikiekite patis sau, ipacz dabokite cnata czistatos, wis atminkit, kad nesziojet drauge su sawim szaltini neiszsemta grieku ir wisokiu biau-

ribiu, katros niekados negal iszdžiut, dumokit jog esate suwisu siłpnajs, bļogajs ir grieszninkajs. Dieltogi nuolatots sergekites, uždarikit akis ir ausis, idant nieko neregetumet ne girdetumet, kad koksnorint nusidejmas galetu sutept duszias jusu; sergekites nog wisokiu negieru susirinkimu, nors mažiausiu; waldikit liežuwi nog tuszeziu kaļbu su asaboms moteriszko aba wiriszko gimimo, o rejkalingo pászniakto užļajkikit diewobajminga apsejma ir gieda, bewejk mažaj teszniekikit; ant gaļo; žinokit kad nieko giaro negalit padarit be ļoskos Pono Diewo, dieltogi kalti esat nuolatots prasit idant tejtusi susimilet o neaplejstu jus ne wieno waļando.

37. Norint turetumet didžiauses ļoskas iz Danguis, arba aukszciause wireusibe turit, wienok szirdije sawo wis turekit ta misli, kad niekiausejs esat už wisus sutwerimus. Bukit dwasioj mažesnejs už kudikius; neprijmkit nejokiu gierbimu, kurejs nor jus apskelbt, atmeskit nog sawęs kiekwiena paszenawone. Stebekites iz neiszmanimo tu, katrie nor jumis garbe darit netejsinga, kure reg pawirszutinej ir kurie nor jus szenawot, katros esat newertajs, beweli szitejp dumokit, jogej jus ant juoko ļajko; jej kada atsitiktu, kad koks žmogus repaszenawotu jusu stono, wireusibes ir suwisu jus pažemintu perniek ļajkidami, potam kaskarta susitike ant kialo juoktusi iz jus, tuomet toki szenawokit, kajpo ļabaj izmintinga, ir pamislikit duszioje sawo, jogej tas žmogus gieriaus jus pažista neg kiti; milekit ji wisa szirdže sawo, ir tikiekit, kad is užtikro ira naudingesnis diel duszios jusu, neg

tie, kurie skelbe jus auksztidami ir girdami kurios newertajs esat. Ant gało nedumokit kad jau gana nusizeminot, bet szitejp sau pamislikit jog tejsingaj pripuola jums iszpejkimas ir iszniekienimas.

38. Jej kuomet jus koks nełabas žmogus biauarejs žodžejs iszplustu, potam isz to turetumet dideli skaudejma szirdies, tada nemislikit wisiskaj aplink ta abida kurej jumis padare! beweli žwikterek aszarotoms akimis Danguosna, ir atmikit ant Diewo dekawodami už Jo Szw. Apwejžda, kuris atsiunte jumis ta kentejma ir priespauda, nukentekit kantrej wisokius presekiojmus nužemindami szirdis jusu, nieks to ne gal žinot už ką Diewas siuncze ant žmoniu wisokius wargus; gal diel isznajkinimo nusidejmu jusu, o mažu diel nužeminimo pujkibes jusu; jej atejtu kada toks jumis dumojmas, jogej P. Diewas niegieraj su jumis apsejna ir netejsej daro su jumis. Tada atatolikit tokes mislis nog sawes, nes Js gieriaus žino ką su mumis padarit idant stotumem iżganiti, Jo Tewiszka mejle žino koku spasabu west mus ing amžina iżganima. Neturekit szirdije piktos mislies ant to žmogaus kuris jumis abida padare arba isznewožijma, jug to tikraj negalit žinot kodel is tejp padare, gal is neturejo jokio piktumo szirdije ne apikantos ant jus, mažu is isz dalejdimo Pono Diewo jumis toke kriwida padare. Dieltogi atmeskit nog sawes tokius piktus dumojmus: Diewuj palikit ta žinia, tegul Js sudije gilibes szirdziu žmoniu, nes Jam tiktaj pripuola žinot wisokes pasleptines Apwejždos sawo.

39. Kad iszpildisit kada kokinors darba mielaszirdinga krikščioniszka diel artimo, ar abziuresit ligoni, ar parweszit kuniga, arba kokinors tarnawima padarisit artimuj sawo, norint labaj sunkiej nusiprocewotumet isz mejles Diewo ir artimo, tada nedumokit kad iszpildet dideli darba mielaszirdistes, beweli szitoke misli turekit szirdije sawo, jogiej Diewas dawe jumis toke loska sawo kad galejot pagelbet artima sawo; tejp dumokit ir tejp iszmanikit kad taj ira dideli garbe isz to jogej Diewas pazwelijo aprupit artima; nes tokio mielaszirdingo darbo iszpildit wisiszkaj buwot newerti. Zmogus nużemintos szirdies łajko už didžiausius gieradejus tuos, katrie jo papraszo kokios pagelbos, ir kurie su dziaugsmu pagelb artima sawo dalidamiesi su juo kasniu duonos, dziaugesi sakau isz to kad gal jam tarnaut ir suszelpt.

40. Kad atsitiktu jumis kuomet padarit koks apziurejmas artimo, ar ronas užwiniot ligo-
nio, ar apmazgot jes ir nuszlūostit, zodziu sakant; jej iszpuktu nors biauriause apidajra atlikt su pažeminimu jusu, padarikit ta su dziaugsmu ir nusizeminimu, kajpo butumet mažiausejs tarnajs ju, o juos łajkikit už sawo wiresnius ir ponus; tokiems bewejk slūžikit katrie už jus ira žemesni ir nog swieto paniekinti, ne drowekites su ukwata juos abziuret, nors labaj ilgaj iszpuktu karszit. Tejp apsejdami užsipelnisit naiszsakitaj brangius skarbus ir dideles nupełnas susirinksit wisudid žiausiu cnatu ir losku, dieltogi tokius mielaszir dingus apziureimus kalti esat iszpildit su toke ukwata, su koke szios gadines žmones rupinasi atlikt swietiszkus

darbus. Užtiesa jumis sakau? joguej wisas swietas ira newertas nej mažiausios žimes cnatos nusižeminimo, katra užpelnisit per toki apsejma sawo.

41. Neisztirinėkit niekados ape rejkałus suwisu jums nepripuołanczius, už kurios ne priesz Diewa ne žmonems nebusit kalti nej atsakisit, neklausinekit ape swetimus rejkałus, nes toks žmogus kuris nor wisą žinot, tur is szirdije paslepta pujkibe, kuri suardo pakaju duszios, potam padaro daugel wisokiu wajdu ir neapikantu, ant gało pasidaro wisoki apkalbejmaj sumiszimaj terp žmoniu. Tas kuris daboje sawo tiktaj apsejmo atlikdamas pawinaszczius pripuołanczius jo stonuj, toks sakau atranda szaltini pakajaus ir linksmibes: pagal žodziu padetu knjigose Tamosziaus Akempio kuris szitejp sako. Kas wałdo liežumi sawo nog nerejkalingu szniaku tas wisados tur szirdije pakaju.

42. Kad užsiduodat kada sau koke pakuta, tada sergekites nog tuszczios pagarbos swieto, kuri tankiej kiekwiena jos nupełna pragajszina; tejp szirdije sawo tada dumokit, kad dielto tiktaj norit pakutawot ir iszsižadet szwełnaus giwenimo, kuri swietas mil, dumokit kad esat didžiausejs grieszninkajs, joguej nepritinka jums iepint kuno sawo giwenant ant szio swieto, kad ne esate wisiszkaj werti tos pakutos, diel daugibes nusidejmu jusu, katru dasilejdot, ir wisokiu paklidimu katru kasdien dasilejdzet, dumokit tejpogi, kad pakuta ir primarinimas kuno ira jumis rejkalingi diel suwaldimo piktu pagiejdimu kuno o apsaugojmo cnatos, tejp, kajp kamanos su žajskajs ira rejkalingos diel suwaldimo iszpeneto žirgo; o tiems

katrie iszpildo szcziraj pawinaszezius sawo ir užlajko prisakimus Pono Diewo, kurie nog jaunemeles wiežliwaj giweno su padejmu małones Diewo, toki sakau to nerejkałauje.

43. Jaj kada busit nuludę, arba prispaus koks wargas ir paniekinimas, tada turekit wilti ir kariaukit stiprej su ta pagunda, atsimikit sau daugibe nusidejmu sawo katru dasilejdot, dieltogi werti esat daug didesnes korones. Beweli dziaukites isz to, kad miłaszirdingiauses Diewas, isz Tewiszkos mejles Sawo atsiunte ant jus ta rikszte sawo. Szenawokit ję ir dekawokit užtataj kad tokiu budu galit Jam iszsimoket už nusidejmus sawo, dekawodami už ta dowana Diewo, pamislikit sau kad Jsaj atsiunte jumis ta rikszte isz neiszsakitos małones ir miłaszirdistes Sawo Tewiszkos. Prijmkit su kantribe ir džiaugsmu wisokius wargus ir priespaudas, žemikites po ta Jo rikszte Tewiszka, kurę Js plaka ranka sawo szitam žemiszkam giwenime; prijukit su nužemintoms szirdimis ir pakłusnumu wisokes korones. Jr tarikit su S. Augustynu. Pone Tu mane czionaj degik, korok szitam trumpam giwenime, idant tikt po smertis man dawanotum. Kas nenor kentet wargu ir priespaudu, tas ira priesingu walej tejsingiausio Diewo musu, toks paniekina łoskas ir nenor gert isz to kieliko katra jam duoda miłaszirdinga ranka, isz kurio gere tejpogi mielauses Jžganitojas Jezus Christus norint nekalcziauses buwo.

44. Kad ipulsit kada ing koki nusidejma, potam žmones datire pradetu juoktis isz jus niekidami jumis, gajlekites tada kad P. Diewa pa-

žejdet, ir kitus papiktinot; jej busit kada iszniekinti nog žmoniu, prijmkit su ukwata toki pažeminima kajpo brangiause dowana ir brangiause skarba, katruo Diewas jus abdownajo diel patajsimo giwenimo jusu idant stotumetes nužemintajs ir szwentabliwajs; jej isz tokio pažeminimo nerimojet arba nekantrus esat, tada galit numanit kad neturit nužemintos szirdies, tuomet turit szirdi patulžuse pujkibe. Melskite tada karsztaj P. Diewo, idant jns tejtusi iszgidit ir iszgelbet nog tos ligos duszios, nes jej nesusimiles, tada ipulsit da ing didesnius paklidimus.

45. Jej terp žmoniu su katrajs giwenat, pradetu kuomet koki žmogū łajkit ant juoko, szidit isz jo, apkalbet, tada łabaj iszmingaj padarisit, rupindamiesi kokiunors spasabu isztejsit ji ant giaros puses, nes žmones isz pujkibes sawo, wisados pirmucziau pamato kito negiara apsejma, dietogi wis turekit toki buda isztejsit artima sawo ir neturekit jokios neapikantos; užmikit abkalbetojams kokinors giara apsejma to žmogaus, girkit priesz kitus ir užmirszkit wisiszkaj nusidejmus jo ir szenawokit ji kajp milimiause prietelu. Jszmanikit giaraj kad ira sutwerimas P. Diewo, ant abrozo Jo sutwertas; atpirktas brangiausiu Krauju Sunaus Jo, ir ira Krikszczioniu paženklitu ženklū Diewiszku, tur dėszia nesmertełna kuri gal reget wejda Jo szwencziause ir apturet amžina giwenima Danguj, gal but ta duszia paskirta ant izganimo, nedatirtuose dekretuose Apwejzdos Jo. Kas gal žinot kokioms łoskoms szirdi to žmogaus abdownajo,

arba netrukus abdojanos? Dieltogi niekados nesudikit kitu apsejmus, bet tokius dumojmus iszmeskit isz szirdziu jusu, nes taj ira gundinimas piktos dwases, kuri zmogaus szirdi kursto ant pikto; szitejp atsakikit gundauczej dwasej, kad netiktaj tas zmogus, bet ir niekiauses sutwerimas daug ira gieresnejs P. Diewuj, neg jus: tada iszpuola wisados uztart artima ir ant giaro isztejsit silpnibes jo kokes galejot kadanors datirt.

46. Jej iszgersit kada begirent jus, tada bijokit labaj gilume duszios ir drebekit, idant czionaj ant szio swieto nepasibajgtu wisas uz mokesnis jusu, uz tuos kelis giarus darbus katruos padaret. Beweli gieraj prisiwejzdekit warguj jusu ir nusidejmams, o stebekites, dumokit tada szirdije sawo kad taj ira pagunda katra gire apsejmus jusu, ir nor i pujkibe jus iszkekt, suwerskit ant sawes toke misli jeg neira ne wieno zmogaus tokio grieszno ant swieto, kajp jus esat. Rupikites tada nog tos pagarbos pradet kitoniszka szniakta, aplink kitus rejkałus imkite kalbet, bet ne tokiu spasabu katros szniaktos da didesne garbe jums galetu padarit, tejp kajp paprate girtis wejdmajningi nużemintieje, arba netejsus miletojej sawes; pildikit giarus darbus su nużemintoms szirdimis, su pabażnumu, o wis diel garbes Diewo, dabokites nog to idant jus swietas neskelbtu ne łajkitu uz nobażnus. Necturekit tokio budo girtis padare koke afiera ar bażniczej ar kokiam pawargeluj, tejp ne sakikit kad taj mano storone asz ta dajkta itejsiau, nebukittoki neiszmanelejkajp ta wiszta kuri padejus kiauszini ima szukaut; o neżino jog etejas nepritelis jos paims

ji ir pragajszis. Jej ką giaro padarisit, tada pakelkit szirdi sawo pas Diewa siusdami ta afiera ant szłowes Aukszcžiausiojo, Diewo kalbedami su pranaszu Baraku ir Danielum. Wieszpatie Diewe Tau garbe ir szłowe wisudidžiause kiekwienos tejsibes, o mums paniekinimas newertiems sutwerrilams Tawo.

47. Kad iszgirsite kada zmones skelbent jus ir girent apsejma jusu, tada turekit dideli nuludima szirdije sawo isz tos pagarbos, o kad iszgirsit kitus girent tada dziaukites duszioje sawo. Tejp sau tada dumokit, jogej ije tos pagarbos ira werti, norint jus ir nezinotumet kodel juos gire, ir už koki dalika, tuomet ir jus drauge su kitajs girkit juos kajp imanidami, bet tejsej. Užwidetojas artimo garbes neužkencze, ipacz is inirszta piktumu, dumoja tada is kad jo garbe kiti mažina; dieltogi toks žmogus piktos szirdies wisados paprates užmest kitoniszka szniaka iszpėjkcncze artimo apsejma, iszpermanidamas ant jo wisokes negirdetas szniakas isznewożijenczes. Dieltogi sergekites labaj nog tokio negiario budo, wienok girdami artima, garbe duokit tejpogi Wieszpacziuj Diewuj, už nesuskajttas Jo dowaņas kuriomis jus abdoowanojo, ir brangiauses nupeļnas kures isz to turit. Szitejp dumokit szirdije sawo, kad daug gieriaus ira, jej kiti tur pagarba ir łoska pas Diewa, neg jus: užtataj kad turit dauguma wisokiu nusidejmu ir pujkibes, nes wisi darbaj jusu netur nejokios nupeļnos pas Diewa. Tejp sau dumokit, jogej gierbimas gieriaus pritinka artimuj jusu, neg jumis, wis taj diel pujkibes, pasiputimo ir netejsaus gierbimo sawo

darbu. Ant gało da łabiaus giejskit pagarbos artimo jusu, idant pagirtus darbus jo žmones skelbtu girdami juos, ipacz kad prigimimas jusu turetū nerimojenczia neapikanta ant sawo artimo, tada sakau rejk priwejkt ji kanecznaj, idant ta pujkibe užwidincze kuri spiyesi nog to galetum nužemint suwisu.

48. Kad iszgirsit kuomet, ant artimo apkalbejus, sudijmus, szłowes draskimus, kokiamnors surinkime, tada gajlekites jo. Jszejsikit nusidejmus jo, ir sakikit kitiems jogej kiekwienas žmogus ira silpnas gal da bajsiaus sugrieszit; potam wel, rupikites isztajsit szłowe, nog apkalbejmo abgint; wisados darikit iszmananczej ir protingaj, idant užtardami už ji, nestotumet priežastim da didesnio nupleszimo szłowes. Užtarkit už ji sakau, atmindami kitiems giarus jo darbus idant but pagirtas nog kitu, potam wisi ji szenawotu, iszšejsikit kajp galedami nog apkalbejmo žmoniū, pradekit kitoniszka szniaka czese apkalbejmo, jej iszgirsit kada žmones apkalbant kokinors žmogu tada atgreszkit ausis sawo nog kłausimo, o pradekit kitoniszka kałba, parodik ženkla wisu prigimimu sawo kad apkalbejmo artimo nemegstat kłausit, ipacz jus kitoniszkej darikit girkit jo giarus apsejmus, Tejp daridami ir sau didele nupelna užpelnsit, ir apkalbetojus nudrausit, ir tiems kurie kłauso ir tam žmoguj aba žmonaj kurius apkałba. Wienok tegul Diewas apsaugoje nog to kiekwienu, kad kuris džiaugtusi iszgirdes niekinant artima, arba užsismutnitū kad kiti gire, o nenoretū iszšejsit artimo sawo nusidejmu, tada

isztiesos sakau kad toli esat nog tos brangios enatos nusizeminimo.

49. Kas nor stotis szwentabliwu ir nobažnaj giwent ant szio swieto, tada pirmucziause iszpuola pazit nusidejmus sawo, potam turet nužeminta szirdi, dieltogi labaj giaraj daro tie katrie kłauso pomokinimu skajtidami knigeles ir tuos žodžius isideda ing szirdi sawo, pałajminti sakau tie katrie kłauso to mokslu krikszczioniszko katra paliko mumis SS. Tewaj bažniczios katalikiszkos; nes tie mokslaj iszmokina diewobajmingo apsejmo su kiekwienu artimu sawo. Neiszmanidami kokio dajkto pasikłause iszmingingiesnio rodos, potam suprate pildo tejp kajp bažnicze S. prisako, kłauso nobažnu persergejmu ir kaskarta rupinasi gieriaus patajsit giwenima sawo, Zmogus nupujkusios szirdies nenor kłausit persergejmu, perniek łajko nobažnas knigeles ir wisokius mokimus, o tas kuris tur nužeminta szirdi su didžiausiu džiaugsmu kłauso diewobajmingu persergejmu, atmindamas ant to jog taj P. Diewas tejp prisako darit ir tejp giwent, o iszmingingus mokslus iszgirdes tejp sau uwožoje kajpo but prisakiti nog paties Sutwertujo Diewo.

50. Wisiszkej atsidaokit ant walos Diewo, weskit giwenima sawo pagal Jo prisakimu ir pasiliecewokit Tewiszkej Apwejzdaj Jo, bukit pakłusnajs kajpo kudikej diewobajmingu gimditoju katrie ju kłauso, numanidami kad juos ije isz wisos szirdies mil. Tegul P. Diewas su jumis daro kajp Jam patinka; norint didžiause priespada ant jus atsiustu, bukit suwisu ramus ir nebijokit nieko, ne murmekit kodel jus aplejdo

arba kad Diewas užmiršo; priimkit wisokes priespoles su ramibe, turedami nodieje miełaszirdisteje Jo dekawodami Jam užtataj, priimkit sakau wisokes priespaudas kokes tiktaj atsiuncze jumis isz sawo Szw. Apwejzdos. Apsaugok Diewe kiekwiena nog tokio budo, kad kuris atsiwożitu murmet arba abejot ape Jo apwejzdą, arba prieszitis darbams Jo dumot wejdmajningaj kad taj Diewas netejsej daro; nog tokiu piktū mislu saugokites, nes ligej tejp but kad kuris noretu Diewa mokit gieriaus waldit sutwerimajs sawo; ak łabaj ira prieszingi Jo walej žmoniu tokie rugojmaj! zmogus tikraj nużemintos zirdies niekados priesz Apwejzda Diewo ne murma, wis isaj tur atmintije nusizeminima ir dekawoje už Jo neiszsakitas gieradejstes, tur sakau is tikra wilti kad Diewas jo neaplejs ir atsius jam pagełba Sawo Dangiszka.

51. Kiekwienas žinom łabaj giaraj, jog be padejmo Diewo nieko giaro negalim padarit, nes kożname žinksnije nusidetumem, mažiause pagunda bewejk mus inwestu i grieka, dieltogi neużmirszkit niekados silpnibes sawo, dumokit dażnaj kad nieko giaro negalit darit, bet kiekwienam apsejme wis rejkałaujet pagelbos Diewo. Szaukdami pagełbos dangiszkos, łajkikites jos turedami tikra Wiera ir nodieje kad nebusit aplejsti nog Diewo; bet prisikabine łajkikites tejp kajp maži kudikiej pajunke prie motinos, katrie da negal patis wajkszcziot, jej kuomet palieka juos wienus; tada werke szaukdami motina ir glaudžesi ant priegłobstes jos. Szaukite su Karalum Pranaszu. Wieszpatie Diewe pribuk man ant padejmo, idant duszia mano neprażutu ant am-

ziu peklą: Szaukite tejpogi su juomi, Zwikterek ant manęs Pone, o susimilek ant manęs grieszno: nes esmu mizernas pawargelis (Psalm 93, 17—24, 16.) Diewe ant padejmo mano pribuk. Pone ant pagelbejmo mano pasiskubik (— 69. 2.) Ant gało niekados nenustokit melstis wis dusaukit kajp karwelajte, dekawokit Ponuj Diewuj su karszta szirdze Apwejzdaj Jo szwenziausej kuri jus gelbi wosokiose priepolese sziam giwenime, kuri jus iszluosoje isz didziausiu nelajmiu, melskite karsztaj kiekwienos pagełbos nog Diewo, kokios tik rejkałaujet, turedami wilti jog taj apturesit isz mielaszirdistes Jo, ir sutejks jumis łoskas rejkałingas prie iżganimo duszios jusu.

52. Kad meldzetes kada, tuomet wisudidziause turekit nużeminta szirdi ir giedekites pakelt akis ing Dangu, melskites su bajme pri Aukszciojo Diewo kursaj szirdis jusu permato, melskites sakau drowedamiesi Jo majestoto; tarikit szituos żodzius: Ak mielaszirdingiauses Diewe mano meldziوسي asz pas Tawe, kursaj esmu tiktaj dulce ir pelenas (Gim. 18. 27.) Kad apturesit koke stebuklinga łoska, tada wisudidziause nusiżeminkit ir dumokit jog newertajs esat tos małonies; pamislikit sau kad jumis P. Diewas dowanaj sutejke ta dowana, isz nepabajgtos mielaszirdistes sawo. Nemislikit tejp kajpo butumet wertajs tos łoskos, nepririszkit szirdies prie tos dowanos kajpo tartum but jusu; jej wel kuomet neapturesit ka arba neiszsipildis jusu noras, tada atsiduokit ant walos Diewo, ir dekawokit Jam użtataj, dumokite jog newertajs esat, nes Diewas ir tejp bemieros ira giaras, kad jus grieszninkus

łajko akise sawo ant szio swieto; łaukit su nu-
 zeminta szirdže kantroj kolej tejksis jus atłankit,
 dusaukitsakau kajpo ans ubagas kuris iłgas wałandas
 łauke stowedamas už duru bagocziaus, kada is
 duris adaris ir paduos ełmužna; o daug kartu
 tejp atsitinka kad wisiszkaj menkaj tegauna isz
 kurios wos gal giwasti užłajkit.

53. Už kiekwiena pałajma giwenime jusu
 ataduokit garbe Wieszpaciuj Diewuj jusu, o
 sawe nužeminkit iszsipažidami nusidejmus sawo,
 kuriu dasilejdot prie kožnos procios sawo, dumo-
 kit kad wisi darbaj jusu wis neszcziraj ira atlikti, o
 kiekwiena gieribę tiktaj nog Diewo paejna; ir
 Jam wienam tiktaj garbe ir dekawone užtataj
 pripuoła. Jsitemikit giaraj ta tiesa ir užłajkikit
 ję szirdise jusu, idant jos niekados neužmirstu-
 met. Tejp sau dumokit, jogej kitas žmogus kad
 but gawęs tokes łoskas nog Diewo daug łabiaus
 dekawotu ir ant gieresnes naudos prawerstu, ir
 ne but dasilejdes tejp daugel nusidejmu. At-
 meskit nog sawęs wisokes skelbenczes pagarbas,
 kurioms swietas jus auksztina garbawodamas jus
 isz bagotisceziu jusu, dumokit kad jums nepritinka
 nejoke garbe tokiems newertiems sutwerimams
 kajp patis esat; bet pacziam Sutwertojuj tiktaj
 pripuoła aukszcziause garbe ir szłowe, kuris
 gal sutejkt kada Jam pasidaboje małone Sawo, ir
 atwert akis kiekwienam Sutwerimuj sawo, gal
 sakau parodit didžiausius stebukłus galibes Sawo.

54. Jej kuomet negieraj atsitiktu koks dar-
 bas, kuri norejot gana kad szczesliwaj užbajgtu-
 met, tada ne murmekik priesz Diewa, beweli isz-
 sipažikit jogej esat kałtajs, ir newertajs sutweri-

majs, niekiauso proto už wisus žmones ant kurio ne wiens negal pasitiket. Potam wel sergekites to, kad artimo sawo kwajļu newaditumet, ir niekādos kaltes ant jo nemestumet nesigirkit niekādos kađ esat iszmingingesnejs, ir kad gieriaus butumet padarę; nes tie katrie megsta girtis isz sawo mandrumo, tokiu szirdis pilnos ira pujkibes užkawotos widuje, toki žmones tur neapikantoj nusizeminima; tada tik parodo pawirszutini ženklā zeminimosi kad wargas prispire, nesudikit tokiu niekādos tegul sau luobes kajp jems patinka, kentekit wisokius persekiojmus su kantribe, o prijmkit wisokes priespaudas kajpo didžiause dowana, nekerszikit ant artimo niekādos, jej busit iszjuokti. Norint wisiszkaj butumet nekalti, ir wisą iszpilditumet kas jums buwo prisakita; wienok, niekādos nedumokit kad esat be nusidejmo, nebukit tejp drasus, ne pasitikekit patis ant sawęš, dumokit kad ne esat wertajs paļajminimo dangiszko, jej kuomet atsitiktu koke priepole, toda sakau nemurmekit, bet nusizemikit wisudidžiause, pamislikit sau tejp, kad taj Ponuj Diewuj tejp pasidaboja, dielto kad tas darbas kuri norejot giaraj padarit pagal iszmones jusu, o czionaj suwisu kitoniszkaj pasidare.

55. Kad ruoszetes kada prie SS. Sakramento, tada pabudikit szirdije karszcziause mejle ir wisudidžiause nusizeminima; stebekites isz to, kad Diewas nepaimta szwiesibe, didibe Majestoto Jo, atejna pas newerta sutwerima. Tada sakau didej nusizemikit giłume duszios jusu, supraskit sawo niekuma, tejp tada nusizemine artikites prie To

SS. Sakramento tikro Kuno ir Kraujo Izganitojo musu su didžiause paszenawone; kas gal atadekawot už ta Jo mažone, kuriam pasimego atsiduot žmoguj wisiszkaj tam SS. Sakramente. Aj brangiauses Jzganitojau musu, kursaj wisas esmi wienu tiktaj mejle užsleptas po pawejkslu duonos, kuris tejkies mizerna žmogu padarit dalininku mažones sawo, sutejkdamas žmonemis neiszsakita saldibe sawo, nemažikite garbes Jo Aukszciausio Majestoto prijmdami newertaj; storokites isz wisu silu pritajsit wertaj szirdis jusu, artidamiesi prie stało Wieszpaties nesibłaszkikit ing wisas puses nesikamszikit wiens kito; bet iszleto su didžiause paszenawone artikites, potam prieme nebekit tuojus per duris i zokristije arba isz bažniczios. Tada prieme atsitraukit spakajnaj, atsiklaupkit kur nuoszalej, ir ten ilgias walandos apdumokit ta neiszsakita gieribe Diewo, pamislikit ant newertibes sawo, ant didžiausio wargo, pamislikit kno esat, ką priemet, kas jums sutajse ta brangiause weczerie. Tegul szirdise jus užsidega wisudidžiause mejle Diewo, kursaj isz nepabajgtos gieribes neiszsakitaj ing szirdi jusu nusizemino, ir trokszta but penu dusziu jusu ing amžina giwenima,

56. Ligonis kuris nor pasitajsit, tada is kajp galedamas rupinas iszpildit wiską ką jam giditajas priliepe, dobojas nog uždraustu walgiu nors but swejkiausios patrowos, kožna kasni duonos ridamas bijosi ir dumoja, ar jam nebus szkadliwas; dieltogi ligej tejp darikit ir karsztaj trozskaukit iszsiluosot nog pražudanczios pujkibes, kas trokszta apturet ta brange dowana nusizeminimo,

tada iszpuoła nuołatos jaust ir dusaut praszidamas jos; ne wieno žodžio neisztart, nejokio darbo nepradet dirpt ant nuomanes, bet wis turet atmintije ta cnata nusizeminimo, niekados neužmirszt aplink ję; tokiu budu, wisi žodzej wisos procios, kiekwiena zabowa bus atliktos ant garbes P. Diewo, jej pasipratisit dažnaj turet atmintije nusizeminima, tada sakau pradedami dirpt kokinors darba tuojaus atsimisit ar ta darba norint atlikt su nužeminta szirdze ir diel garbes Diewo, ar isz pujkibes ir tuszczios pagarbos. Ar ta darba iszpuoła szcziraj dirpt, ar tingiedamas bile tiktaj diena wejkius praejtu ir saule nusilejstu.

57. Turekit szirdise jusu wisados broliszka mejle diel artimo sawo, bukit ant artimo miełaszirdingajs, rupikites wisokiejs spasabajs idant jam giaraj daritnmet, kiekwienam rejkale gelbetumet, kuo galedami, bet wis taj darikit diel pasidabojmo Ponuj Diewuj; ne diel garbes swieto arba naudos sawo, bet kožna tarnawima aferawokit P. Diewuj, ką tiktaj giaro padarisit, wis slepkite nog gierbimo žmoniu, užłajkikit ta pasłaptije sawo, tegul Diewas tiktaj ape ji žino, kuris czese sawo gausingaj užtataj užmokes; nes giarus darbus pildidami, jej giretes priesz žmones, o galedami neužslepet juos, tada puse ju patrotijat, aba gal kajkada wisos nupełnos perniek nuwejna. Toki darbaj priliginti ira prie tarpaus winmedžio žaluojencio, katro žiewe kad zujkiej, nugrauže tada netrukus palauja wajsius west, ant gało padžiusta.

58. Dusaukit -su Szw. bajme nuołatos bijodami rustibes Diewo, nežinodami niszczesties sa-

wo kuri kožno wałando gal i grieka iwest, mels-
 kit łoskos nog Diewo, idant jus apsaugotu nog
 wisokiu priepolu duszios ir kuno. Toki Szw.
 dusawimaj prisakiti ira mumis nog wisu Szw.
 Tewu bażniczios krikščioniszkos, prikłodaj ju ir
 mus budina, idant kiekwiena darba atlikdami,
 wis dusautumem szaukdamiesi pagełbos Diewo,
 turetumem atmintije ta cnata nusizeminimo,
 wiernaj užłajkitumem prisakimus Jo, o wisus
 swietiszkus dajktus perniek łajkitumem; žodziu
 sakant idant stotumemos ubagajs dwasioje
 dumodami jogej tie wisi dajktaj ant szio swieto
 kurius regim akimis sawo, wis ne mus ira; nes
 tiktaj pažicziti mumis lik czesuj. Dieltogi isz-
 puoła mumis nuołatos łajkit szirdis pakeltas pas
 Diewa ir dusaut nuołatos mełsdami pagełbos Jo.

59. Da didesni mejle budina mus prie tos
 cnatos, pawejzdekim ant giwenimo mielausio
 Jžganitojo musu, kuri nuołatos kalti esam turet
 akise sawo. Nes Jo žodzej padeti ira Szw. Ewan-
 gielio, Mokikites sako nog manes, kad esmu ra-
 mus ir nužemintos szirdies. Tuos žodzius S. Ber-
 nardas szitejp iszdawadije, norint žmogus but did-
 žiausios pujkibes, wienok nusizeminimas to bran-
 giausio Jžganitojo tur užgedint ji? isztiesos
 galim sakit, jogej Js wiens tiktaj wisudidžiause
 nusizemino: mums rodos kad tejpogi giwename
 nužemintaj, bet perwejzdekim tiktaj giaraj ant
 apsejmu musu; o pamatisim kad nej žimes netu-
 rim tos žemibes, nuweja kur pas kajmina arba
 gentis sedames aukszcziausio wieto; budami ne-
 wertajs sutwerimajs, katrie dasilejdom nesuskaj-
 tita dauguma nusidejmu, už katruos werti esam
 amžinos korones. Jszganitojas musu Jezus Chri-

stus nusizemino nepabajgtaj daug žemesnese wietose sesdawosi neg Jam pripuole. Js ira Wisagalingiausiu Diewu. Esibe nepabajgta ir nesmerteina. Wieszpatim galingiausiu ir walditoju wisio swieto, wienok stojosi silpnu žmogum, kentejo wargus, numire ant križiaus, budamas paklusnu lik smercio walandos. Kentejo sakau wisokius persekiojmus, priespaudas, warga, ubagiste Tas Diewas, kuris Danguj wisus Aniołus palinksmina, wienok wisokius wargus kentejo ant szio swieto, atsidawe ant wisokiu silpnibiu žmogiszku. Tas, kuris ira amžina mandribe ir pradze kiekwienos iszminties, nesidrowejo stotis už neiszmaneli. Tas, kuris szwentas ant szwentuju ir wisudidziause szwentibe isz Esibes; tejkies stotis žmogumi ir prijmt pawejksla grieszno žmogaus ir piktadejo. Tas, kuri wisos dwasios dangiszkos szlowina, tejkies numirt bajsum smerciu ant medžio Križiaus, ir ten kibodamas pabajge dienas žemieszko giwenimo sawo. Ant gało, Tas, kuris ira aukszcziause gieribe, betgi kentejo didziausius wargus. Regedami toki pawejksla nusiżeminimo, ka mes dabar niekiausi sutwerimaj žiupsnis dulkiu kalti esam darit? Potam kad susidumosim, jogej esam bajsej didelejs grieszninkajs, tada uwożokim ar gal but koks norint nusiżeminimas, kurio nenoretumem iszpildit.

60. Pawejzdekit dabar ant giwenimo Szwentuju senos ir naujos gadines, katrie paliko mumis pawejksla apsejmu sawo kajp iszpuola giwent ant szio swieto. Jzajoszius Pranaszas tas pagirtas wiras kuris turejo didziause karsztibe mejles, iszsipažidawo priesz Diewa kad buwo niekiausiu

sutwerimu, ir wisos maĩdos jo, arba gieri darbaj katruos iszpilde, buwo tiktaj kajp purwinas audimas: Potam wel Danielus pranaszas, kuri Wieszpats skelbe raszte S. Ezekielo, is sakau meldesi Diewop kajpo žmogus apsunkitas netej-sibemis, wertas didžiausio paniekinimo. Szw. Dominikas stebuklas nekaltibes wisiszkaj sawe perniek łajke, jam rodesi kad wisas Danguš buwo ant jo użrustintas, potam tie miestaj katruose is tankiej perbudawo po keles dienas, wisokes korones wis uż jo kaltes kentedawo. Dieltogi kaskarta kolej inejdawo wiđą kokionors miesto, pirmucziau prisiartines pułdawo ant kelu, žwilkterejas aszarotams akimis ing Danguš meldesi taridamas: *Mielaszirdingiausės Wieszpatie Diewe mano, meldziu Tawe su karszta szirdze, per neiszsakita gieribe Tawo, tejkies susimilet ant nusidejmu mano, o atgreszt rustibe Tawo nog manęs, dielto kad asz ten inejnu.* Szw. Pranciszkus, kursaj dastojo tos łoskos per nekalta giwenima sawo, jogej buwo paženklitas ronomis nukriżewoto Jezaus, tikiejo tikraj i łajke sawe uż didžiause grieszninka ant szio swieto: toke misli wis turejo atmintije sawo kad bewejk ne wiens žmogus negalejo jo persz- neket. Dumojo szirdije sawo ir sake, jogej kitas žmogus kad but gawes tiek łosku nog Diewo kiek is apturejo, daug gieriaus moketu jęš wartot ant ižganingos naudos ir nebut tokiu piktadeju. Nuolatos is mego drauge su ubagajs sedet, łajke sawe uż neprotinga ir niekam newerta. Daugumas wel szwentuju łajke sawe bewejk newertajs kasnio duonos kuri walgidawo, to oro katruo at-sikwepdawo, ir apredało kuri nesziodawo. Kiti

wel miełaszirdiste Diewo łajke už didžiause stebukła, dielto kad juos užłajke ant szio swieto o nepražuwo giłume pekłos. Kiti stebejosi kad juos ta žiame neszioje, kad juos wisi sutwerimaj nepragajszina. Ant gało, wisi Szwentieje tarejo grasuma nog gierbimo swieto, bijojos iszaukszтинimo ir pagarbos swieto, o milejo didžiause paniekinima, dusawo nuolat os prie to pažeminimo. Dabar kłausiu jus mieli brolej ir seseris, ar jus turit daugiaus proto už anos szwentuosius? Kodelgi negaletumet sekt giwenimo ju ir stotis mažutelejs akise sawo! kadelgi negaletumet padet wisos wilties ir pasimegimo szwentam nužeminime?

61. Kas nor iszsimokit tos brangios cnatos, rejk pirmucziaus idant kasdien iszleto pratitus sawe žemint, potam ta nusizeminima milet, dieltogi łabaj naudinga spasaba czionaj parodisiu; wisados turet atmintije sawo biauriausius iszniekinimus, isznewožijmus, iszjuokimus katrie jumis galetu atsitikt iszgirist nog kitu, dumojent rejk prie ju pratitis nukentet su kantribe, nors prigimimas łabaj spirtusi ir neapkestu tokiu abidu, wienok rejk iszmanit kad taj ira łoskos ir tikri ženklaj mejles Jžganitojo musu, ir gieriausiu iszmeginimu musu ant nobažno giwenimo. Dieltogi rejk mokitis kantribes ir nusizeminimo, wisados turet atmintije wisokes abidas kokios galetu atsitikt jumis iszgirist nog žmoniu, rejk sakau łabaj didele wajna kelt su prigimimu sawo idant perwejkt, bet niekados netrotit nodiej os, wajewokit stiprej, kariaukit sulig tol, kolej pujkibes sa-

wo nepergalesit, ir ligkol nepajusit noro nukentimo didžiausiu persekiojimu su ukwata diel mejles Jezaus Christaus.

62. Kožnadien patis sawe bauskit, prikajsziodami negiarus apsejmus sawo, kokius galetumet kada iszgist nog piktadeju jusu, ne dielto sakau kad pasipratitumet minawot biaurius zodzius arba turetumet padabone, bet delto sakau idant gieriaus uzlajkitumet atmintise jusu nusize-minima ir niekinima sawim. Jpacz jej kuomet uzpułta smarki pagunda, o tada pajustumet szirdije piktuma nerimasti, potam nurmejma ant Diewo, kad P. Diewas netejsej jus koroje, aj tada smarkiej sawe bauskite uz toki murmejma ir prieszinguma, susijudikit ant sawes uzataj, kad da didele pujkibe kiuto szirdije jusu; szitokiejs zodzejs bauskit sawe, kajpgi asz galu murmet netikes ir didziauses grieszninkas ant tokio menko wargo ir prispaudimo? Jug asz uzsipelniau ant daug didesnes ir smarkesnes korones? brangi duszia mano, ar tu ne zinaj, kad paniekinimas ir kentejmaj taj pripuolanti ira duona tawo, ira uzpelnita elmuzna tawo, kure tau Wieszpats dalina diel iszluosawimo tawes isz nusidejmu tawo? Ar Jam nekalta esmi uzataj dekawot? kas noretu paniekind ta dowana miełaszirdistes, papasiliktu newertu jos, to brangaus skarbo, kuri Ponas Diewas gal nog tawes ji atimt, o kitam ataduot kuris mokes gieriaus szenawot je. Diewas nor tawe iszauksztit ir priskirt prie drauges milimuju mokitiniu ir tarnu sawo, o ar butum tokiu nelabu ir neprotingu žmogum palikt tuszczia wieta kitiems? Nes, neaptures ne wiens

karunos, kuris ne wajewos su pagiejdimajs kuno, negaus ne wiens užmokesnio kuris nenor nesziot križiaus ir wisokiu persekiojmu ant szio swieto. Toki prikajsziomaj ir perniek ļajkimaj sawęs, pabudis szirdise jusu norą wargingo giwenimo, tokiu budu nužemisit szirdis jusu, ant pawejksło Jżganitojo sawo,

63. Nors jau turetumet pakaju szirdise sawo, ir moketumet nukentet persekiojmus ir paniekinimus nog swieto, wienok nebukit su pakajum ir ne dumokit kad jau turit pakaju ir pergaleta nusizeminima; nes tankiej atsitinka, kad pujkibe ant trumpos walandos užmigdita pasiliko; netrukus wel ije atsibus, kajp tiktaj atsitiks koke priezastis, tada wel prades sziausztis pujkibe szirdije tawo ir nerimot giejsdama garbes nog swieto. Dieltogi wis rejk sergetis atmenant ant sawo newertibes, rejk sakau nuolatots dabotis nog gierbimo zmoniu, o milet nusizeminima. Tada, kad jau turesit szirdise sawo ta brangu skarba, iszdabosit ir nepatrotisit tos cnatos, potam bajgdami dienas amžio sawo dziaugsites ļabaj isz to ir apturesit karuna garbes, dielto da karta sakau kad nuolatots kiekwienam apsejme tejp darbuose, kajp ir szniakose terp žmoniu wis rejk turet atmintije nusizeminima ir milet ta brange dowana.

64. Dieltogi kas nor apturet ta ļoska pawinas irā pirmucziau melst užtarimo szwencziausios Marijos Pannos Abginejos wisu grieszninku. Szw. Bernardas sako, kad Szw. Marija Panna wisudidziause nusizemino, už wisus sutwerimus, budama aukszcziause už wisus žmones, o nusizemino wisudidziause. Per toki stebuklinga szwentabliwasti

sawo, apturejo Jje didžiauses łośkas ir stojosi werta pasilikt Motina Diewo. Jra Jje tejpogi Motina miełaszirdistes ir pasigajlejmo, kurios ne wiens dowanaj ne prasze, bet kiekwienas gawo wisokes łośkas, pulkit su nodieje prie Motiniszku koju Jos, meldami karsztaj susimilimo Jos, kad jums iszpraszitu tos brangios cnatos, kurę Jje giwendama ant szio swieto neiszsakitaj milejo; o tikiokit tikraj, jogej Jje iszpraszis jumis; per Jos užtarima apturesit nog Sunaus Jos, kursaj nužemintus iszauksztina o nužemina iszauksztintus; nes Jje tur pas Sunu sawo dide galibe. Jsztiesos sakau kad Js iszkłausis Jos. Melskite pagełbos Jos wisuose warguose, ir priepolese sawo, tegul bus jusu užtaritoja ir abgineja nog pagundu szio swieto; o łabiause kalti esat praszit łośkos Jos, idant per Jos užtarima apturetumet ta brangiause cnata nusižeminimo; praszikit suligtol, kolej jos neapturesit, nesidrowekit ne bijokite nułatos kłabit; nes Jje tokius megsta katrie nelaudami praszo, rejkalingu łośku prie izganimo duszios sawo, małoneje Jje kiekwiena gelbet, idant stotu wiernajs tarnajs miełiausio Sunaus Diewo. Ant gało melskit Jos užtarimo, idant tejktusi susimilet ant wargo jusu, nužemindami szirdis sawo, kuri tejpogi per neiszsakita nusižeminima sawo užsipelne stotis Motina Diewo.

65. Praszikit užtarimo wisu Szwentuju, kiekwienam rej kale sawo, łabiause tu melskite katrie turejo ta cnata nusižeminimo. Melskites prie S. Mikoło Archanioła, kuris buwo pirmutinis isz nužemintuju, tejp kajp Lucipierius pirmutinis

pasikele i pujkibe; potam melskites prie Szw. Jono Kriksztitojo, kursaj, kajp sako Szw. Grygalus, buwo iszauksztintas ing didžiause szwenta-bliwasti, nawet galejo but łajkitas už Mesiosziu, wienok is kajp girdim S. Ewangelio žodžius, neisz-sakitaj sawe nužemino; prie Szw. Powiło to pa-girto Apasztalo kuris buwo pagautas iki trecziam Danguj, o kuris paregejes pasleptines Diewistes, iszsipažino, kad buwo mažiauses isz wisu, Apasz-talu, ir kad newertas wadintis tuo wardu, žodžiu sakant, łajke sawe newercziasiu sutwerimu. Prie S. Grygalaus popiežio, ape kuri wirszuj mi-nawojom; kuris daug łabiaus rupinosi iszsisukt nog waldimo bažniczios, ir daug karszcziaus storojosi apenužeminima sawo, neg swietiszki wałdonaj stotis pirmutinejs prie Ciecoriu; prie Szw. Alekso, ku-ris nog szejminos sawo buwo persekiotas ir per-niek łajkitas, bewelio kentet paniekinimus, neg butie szenawotu ir skelbtu nog swieto; prie Szw. Alizo Gonzagos, kuris turedamas dide kunigajk-sztiste, suwisu jos iszsižadejo, bewelio giwent nusizeminime ir wisokius wargus kentet; ant ga-ło melskites prie wisu Szwentuju kuriu ira ne-suskajtita mine, o kurie per sawo nusizeminima apturejo amžina pałajminima Dangaus karalisteje. Jsztiesos sakau, jogiej tie nužeminti tarnaj Die-wo, užtars už jus Danguj karalaudami, idant ir jus iszmoktumet pildit ju cnatas ir sekt ju pe-domis, o pabajgus ta giwenima galetu tejpogi reget jus draugisteje sawo.

66. Ant galo gieriause spasaba turime pa-likta bažniczio szwento diel iszmokimo nusize-

minimo, tankiej rejk spawiedotis ir SS. Sakramenta wertaj prijmt, tam Sakramente atrasit didziause pagełba iszmokimo nusiżeminimo. Pirmucziau per spawiedże szwenta iszpażistam nusidejmus sawo, priesz spawiednika žmogu toki kajp ir mes nużemindami sawe; spawiedojemes sakau tada priesz ji biauriausius griekus musu kuriu dasielejdom, ape katruos žmones ne žino, nes taj ira didziause cnata nusiżeminimo, ta sakramenta paliko bażniczej szwentaj mielauses Jżganitojas musu Jezus Kristus. Potam wel prijmdami Komunije S. prijmam tada tikra Diewa - Zmogu uż mus numuczita, czion ira stebuklinga moksłinicze nusiżeminimo kurioj atrandam moksła wisudidziausio nusiżeminimo. Nes, negalite abejot, idant neapturetomet jus ta brange cnata nusiżeminimo, dielto kad Jżganitojas musu szwenziause szirdi sawo, ta sakau saldžiause szirdi nużeminta, ta szaltini neiszsemta małonies Diewo ir artimo, nużemines glāudże stebuklingu spasabu su szirdže jusu, ipacz da kad praszote Jo su karszta szirdže? Dieltogi prijmkit ta Szw. Sakramenta, artikites su didziausiu prisigatawojmu prie to stało Wieszpaties, apmazgoje sażima sawo aszaromis pakutos per spawiedże szwenta, tada sutajsikit szirdis jusu, idant gadnaj prijmtomet ta Jżganitoja sawo ing szirdis jusu, o prieme su tokiu prisigatawojmu, kokio nog jus rejkałauje, potam atrasit tam S. Sakramente paslepta manna, kurę tiems tiktaj dalina, katrie jos su karsztibe jeszko.

67. Turekit stipru tikiejma, neiszsigaskit tos nasztos ir wisokiu kludinimu koki galetu jumis

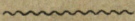
atsitikt prie iszpildimo giaru darbu; neklausikit pagundos kuri nor jus nugrasit ir nubajdit nog tos cnatos; ne sakikit tejp kajp anie mažatikiej mokitinej; „*kieta ira ta kalba, o j kas gal jos klausit?* (Jono. 6, 61.) ir tejp giwent kajp ije mokina? Jsztiesos sakau jumis, ta kartibę katra pradzioj jausit szirdjie sawo, netrukus atsimajnis ing saldibe ir turesit didziause patieka duszios. Dieltogi rejek turet szwenta kantribe czese tokiu pagundu, atejs ta walandu kad busit iszluosoti nog wisokiu sunkibiu ir wargu, pastatis jus Diewas ant kialo tiesos, turesit dziaugsma szirdies ir pakaju sažinios; potam pabajge ta waringa giwenima szio swieto, pradesit ragaut amžinos linksmibes sugatawotos Dangaus karalisteje; o jej nenoresit klausit tu pamokimu, busit prieszingi, abejosit ir bajme turesit imtis prie tos cnatos kiekvienam rejkalingos, jej sakau perniek łajkisit ir iszjuoksit ta brangiause cnata nusizeminimo, neužłajkisit to mokslo izganingo, tada niekados neturesit pakajaus duszios, patis sawes neuzsikesit, ir kitus łajkisit neapikantoje, potam pajusit bestowi ant kialo prapulties su patrota izganimo duszios. Užtikro sakau jumis, jogiej duris ing namus szwentabliwo giwenimo pasiliks jumis užwertos, nes tiktaj duszios nužeminimos gal ten inejt. Dieltogi rupikites wisomis silomis, o neduokites apgaut ir nugrasit pagundoms. Zwikterekit akimis sawo i Dangu; atmikit ant mielausio Jžganitojo Jezaus Christaus, kuris apsunkitas križiumi, rodo kiale jums nužeminimo ir kantribes, pramita jau kuriuo wisi iszrinktieje Jo wajkszciojo, o kurie szęndien drauge su Juomi

karalauje. Dieltogi ir jus wadina ragidamas, be-
wejk didziū balsu szauke, idant sektumet Jo pe-
domis ir wajkszcziotumet tajs takelejs kurejs
wajkszcziujo iszrinktieje Jo. Atsimikit ant szwen-
tuju Aniołu, kurie trokszta iżganimo jusu, ije
ragina jus nuolatós, idant ejntumet tuo pacziu
kialu nusizeminimo, tikru, kursaj wienas tiktaj
teira wedantis ing Dangu, idant galetumem at-
rast ta wieta palajminta kure patrotijo priesingi
Aniołaj. Atsimikit tejpogi, ant szwentu patronu
sawo, kuriu wardus ant sawęs nesziojet, kuriu
nesuskajtiti pulkaj palajminto linksmibe dziaugesi
regedami wejda Diewo, katrie sakau ir jus szauke
ing tas amżinas linksmibes; ing kures ije patro-
pijo nukelaut tiktaj per sawo wargus ir nusize-
minima; regi ije wisus pajudinimus szirdies jusu,
mato sakau tuos katrie pradeda trokszt tos szczes-
ties, dziaugesi neiszsakitaj plodami rankas ir
praszo jus, idant daritumet pakuta, o palenktu-
met szirdis prie tos szwentes enatos nusizemini-
mo. Stiprikites isz wisu siłu nenustodami wa-
jewokit su pagundoms szio swieto, iszszizadekit
wisu tusztibiu jo, pujkibes jo, o ipacz storokites
kad atrastumet amżina palajminima. Atmikit
jogiej esat pażenkliti źnoku per Krikszta Szw.
nesziojet abroza Sutwertojó sawo, o atsimine dre-
bekit szwenta bajme, bijokit sakau kad nepatro-
titumet to ženkió kuri gawot nog Sutwertojó sa-
wo. Sergekit ir dabokit tuos žadejmus kurius
padaret ant krikszto Szw. wiernaj Jam tarnaut
sulig pabajga giwenimo sawo. Ant gało, kara-
liste Dangaus kencze gwołta, nes Iżganitojas
rejszkiej pasake szituos žodzius; *Jog karaliste*

Dangaus gvolta kencze, o gwoltadarej pagauna je.
Pałajminti ir tukstanczejs kartu busit pałajminti,
kad suprate tuos mokslus, imsite pratitis pildit
ta cnata nusizeminimo, idant sau užpelnit amžin-
nas linksmibes Dangaus Karalisteje.

68. Ant gało da szituos žodžius pasakisiu,
kuriuos brangiauses Jzganitojas musu pasake mo-
kitiniams sawo, idant sawe waditu nederanczejs
tarnajs, nors wiską iszpilditu, kajp jems liepe
darit, tejp ir jus darikit, kad iszpildisit szcziraj
wisus wirszuj paroditus pamokimus, neužmirsz-
kit ligej tejp tarit: Tarnajs nederanczejs esam
(Łuk. 17, 10.) o iszmanikit giaraj, nes, kad jau
atrasit ta brange cnata nusizeminimo, tada ne-
dumokit kajpo butumet gawę per sawo nupełna
ir storone, bet szitejp dumokit jogiej apturejot
isz nepabajgtos gieribes ir małonies Wieszpaties,
isz Jo miełaszirdistes je gawot; dieltogi dekawo-
kit Jam per wisa amži sawo už toke neiszsakita
gieradejste, milekit Ji karsztomis szirdimis, isz
wisu siłu sawo. Ant gało praszikit Jo kožna
diena, idant tejktusi serget szirdise jusu ta bran-
gu skarba, lik paskucziausios walandos giwenimo
jusu, kolej duszia łajmingaj persiskirs su sziuo
swietu, o nukelaus ant sosto Sutwertujo sawo,
džiaugtis per nepabajgtus amžius garbeje suga-
tawoto diel nužemintuju.

Trupmas Surinkimas mokšto ape nusizeminima W. Jono Rusbroko.

Norint žmones jeszkotu kazin kokiejs spasabajs mejles Krikszczioniszkos, tos brangiausias diewizkos cnatos, kure Apasztalas wadina iszpildimu zokono, asz wienok nezinau gieresnio irtiesesnio kialo uz nusizeminima; is ira tejpogi tikriausiu ir gieriausiu kialu wendancziu ing ta nepajudinta pakaju, kuri prizadejo mieliauses Jzganitojas musu mokitiniams sawo, taridamas; mokikites nog mane, jog esmu ramus ir nuzemintos szirdies, o atrasit pakaju duszioms jusu, Jsztiesos sakau kad nusizeminimas atnesza su sawim ta brangu skarba, duoda ta didziause dowana ir malone, szirdi iszluosoje nog wisokin nuludimu ir kartibiu, to tiktaj zmogaus ira wisados nespakajna szirdis, kuris netur tos brangjos cnatos nusizeminimo; nes pujkibe wis daro terp zmoniu wisokijs wajdus ir nesutikimus, ipacz musu nelajmingam amzije, kad uz maziause dajkta tasosi po sudus mirawus, potam tos prowos pirpildo szirdis wisokioms kartibems ir neapikantomis wiens kito; wisoki sumiszimaj zerp zmoniu wis isz pujkibes paejna, uz maziause sodi nepatinkanti tuojaus kerszija skust kajmina tawo. Musu gadinesi pilodosi zodzej pranaszistes kurie ira padeti senam Jstatime, neiszsakitaj

pekla praziodino nasrus sawo ant prirajmo žmoniui, dielto kad piktibes kasdien platinasi. Lucipierius kad but buwes nužemintos dwases, niekad os nebut pastojas welniu: cieła priežastis tos nelajmes, kad iszsikele ing pujkibe. O Karaliene pannu dielto tiktaj stojos iszauksztinta ir szwenziause už wisas dwases dangiszkas, kad buwo wisudidžiause nužeminta. Užtiesa sakau kad atsirastu nors wiens žmogus, kuris but abdownotas toke mažone nusizeminimo, tada niekad os nesugrieszitu, nes ji łoska Diewo tuomet apsaugotu nog wisokiu priepolu grieko, pilditu is su padejmu łoskos wisus giarus darbus. Dieltogi S. Augustinas tejp pasake: „Kad manes kas paklaustu, kuri žmogu gieresniu łajkau? užtikro atsakieze kad nužeminta; nors tada mane kłausinetu szimta kartu to paties žodžio, asz wis tejp atsakinecze.“ Kad szitejp ira, tajgi dabar pawejždesim ant to žmogaus, kursaj tur tikra nusizeminima szirdije sawo. Zmogus sakau kuris ira nužemintos szirdies, pirmucziause is rupinasi pažit sawe kuo is ira, potam datiręs iszsipažista wisa niekuma sawo, zino is ing ką pawirs, kunas jo pakwips, nepaspes duszia atsiskirt nog kuno o jau gentis skubisis umaj pałajdot; žino sakau is kad isz sawęs nieko giaro negal padarit; tur is nuolatos ta misli atmintije sawo jogej supuwimu tiktaj ira, wis jam stow akise nusidejmaj jo, o per taj stojos newertu nej mažiausios łoskos nog Diewo gaut, newertas ira nejokio užtarimo nog patrono sawo, ipacz da užsipelne pas Diewa ant didžiausiu kartibiu ir kentejmu, kurie jam pripuoła kentet, tejp nog Diewo dalejstu,

kajp ir nog žmoniu; žmogus nužemintos szirdies iszsipažista jogiej raskažnaj giwendamas ant szio swieto ipacz jaunose dienose, užsipelne ant to idant jam Diewas wisus turtus atimtu, o kad Jo neiszsakita małone nepalauje sutejkt jam downas sawo, žmogus nužemintos szirdies nors kajkada ir nusidetu P. Diewuj wienok Apwejzda Diewo rupinasi ji wel patajsit, dieltogi žmogus nužemintas wis aptur łoska nog Diewo, nes is nułatos dekawoje Sutwertojuj sawo už nesuskajtitas gieradejstes Jo. Kures apturejo isz Dangaus, anksti kełdamas ir wakare gułdamas pakele szirdi pas Diewa, małonetu is nułatos garbint szwencziause Apwejzda Diewo jej tik atspetu, už sutejktas downas ir cnatas, iszsipažidamas newertibe sawo; ar is procewoje ar kanors wejke wis dumoja aplink Diewa, afierawoja Ponuj Diewuj wisus žinksnius sawo dekawodamas už wisokes nesuskajtitas łoskas „kures gawo isz miełaszirdistes Jo! norint but ir turtingu, betgi i pujkibe nepasikele isz bagotistes sawo, ne isz kitrumo, ne isz moksło, ne isz siłos, arba aukszto gimimo, žodžiu sakant ne isz mažiausio dajkto, bet is wisados iszsipažista newertibe ir netikuma sawo, o twos wisus turtus ir łoskas kures gawo wis P. Diewuj afierawoja taj kidamasi su szwenta wale Jo. Užtiesa sakau, jogiej P. Diewas neregį pas toki žmogu nejokios piktibes, mato szirdi jo degancze mejle, tada jam sutejke wisokes łoskas sawo ir gieribemis sawo ji apipiła, iszauksztidamas ing didžiause szwentabliwasti, nes kiek kartu nor koke łoska sutejkt, arba per ji kita abdownanot, nułatos reg szirdi jo luosa ir pakłusna, paretita cnatomis ir gatawa

ant priemimo diewiszku ikwepimu, klausancze
 balso Diewo; zodziu sakant, ira kajp indas tejsus
 ant iszpildimo szwencziausios walos Jo. Ant galo
 kokiamnors ira stone tas nuzemintas Krikszczionis,
 nuolatos iszsipažista kad neira tos loskos wertas;
 nes prie to tiktaj prisipažista kuo ira pats, jogiej
 tur dauguma paklidimu ir nusidejmu; o jej
 kadanors padare kam ka giaro, tada nusizemines du-
 moja kad nieko giaro ne padare diel sawo netikumo.
 Kad tur kada kokes rokundas su kajminajs arba gen-
 timis sawo, is wisados pasiskire sau koki dajkta pras-
 tesni ir niekiesni, prijma is wisados toki dajkta
 kotro ne wiens nenor imt. Netur is nejokio
 godumo, ne saka kad permažaj jam paliko; bet
 is dumoja szirdije kad ir to neira wertas; giwena
 be rupezszcio. be jokio rugojmo ir murmejmo;
 kiekwiena persekiojma su kantribe prijma kajpo
 nog Diewo atsiusta, iszmano is giaraj kad wis-
 kius kentejmus ir wargus rejk prijmt kajpo
 brangiause dowana isz małoningos rankos Diewo,
 potam wel is dumoja szirdije sawo kad wisi sut-
 werimaj pawini ji perniek łajkit ir piktaj su juo
 apsejt už nusidejmus jo, katru dasilejdo tankiej
 priesz Sutwertoja sawo. Jej iszgirsta is kada
 kokius iszjuokimus, aba apkalbejmus, arba jam
 kas padaro kokenors kriwida, niekados is užtataj
 nemurma, ne plusta, bet wiska kantrej nukencze;
 nors jó kiti pragajsztu wisa turta, iszwaritu ji
 isz giwenimo, ir sumusztu ji bajsiause, niekados
 is nekerszije ne plusta ne ant wieno už sawo kriwida,
 už piktadarius ne łajko tuos žmones katrie ji
 persekioja, ne tur jokio piktumo szirdije sawo;
 beweyk numirt ira gatawas be mažiausio mur-

mejmo, iszmano is giaraj, kád wisoki persekioj-
maj, wisokios priepoles kokios tiktaj gal jam
atsitikt, wis isz walos Diewo paejna ir diel izga-
nimo duszios jo ira naudingos. Zmogus diewo-
bajmingas, kuris tur druta cnata nusizeminimo,
kaskarta rupinasi pastot stipresniu ir nobažnes-
niu. Tokio sakau Krikszczionies szirdis nuolatós
dega mejle diewiszka, ir wisomis siłomis trokszta
pasidabot Ponuj Diewuj diel neiszsakitos gieribes
Jo, dieltogi toks žmogus tegul wisados jaucze
idant nepatrotitu tos cnatos, tegul szirdije sawo
užlajko bajminga mejle Diewo; tegul kłauso ką
Wieszpats jam sako gilume szirdies jo; tegul
iszszada wisokiu nerejkalingu swietiszku zabowu;
tegul atmeta nog sawęs didelius rupeszcius, o
tegul giwena wienibeje su Diewu, tegul wis du-
moja ape neiszsakitas gieribes Jo, tegul atmena
kad Apweįzda Diewo kiekwieno wieto žmogu re-
gi, žino wisas mislis szirdije jo, tegul ne pririsa
szirdies prie swietiszku dajktu be rejkało, tegul
bus nužemintos szirdies pakłusnas wisoms wiriau-
sibems, nuolatós tegul atmena ant Pono Diewo
kuris sudis jo wisus darbus, prie kožnos procios
sawo, tegul garbina Diewa ar žodzejs arba dumo-
damas ape downas Jo, tegul prijma wisas karti-
bes isz Apweįzdos Jo atsiustas, tegul szłowina
Ji kiekwienam žinksnije sawo dekawodamas už
nesuskajtitas gieradejstes Jo wiernaj tarnaudamas
diel pasidabojmo Jam; tegul susidumoja ape
neiszsakita dídibe. Majestoto Jo, ape nesuskaj-
titas gieradejstes Jo, potam pamislijas ant ne-
wertibes sawo, ant nusidejmu wiso giwenimo sa-
wo; tegul nuolatós stebisi ir diwijesi isz mejles

To aukszečiausio Gieradejo; ir tesibijo, atmindamas ant nusidejmu ir piktibes sawo; tejpogi, tegul nesitiki ant sawo siū ir kitrumo, tegul sergisi nog pagarbos swieto; tegul apmislije buwima sawo, kuo ira ir ing ką pawirs, szitejp tegul sau dumoja jogiej netrukus kunas mano bus majstu wabaū ir pakwips umaj; tegul nuołatos dusauje ing gieresni ana amžina giwenima, ir kasdien apmislidamas paskucziausius dajktus-smerti, suda dangu arba pekła, tegul sakau kas, dien stojesi szwentabliwesniu ir gieresni giwenima weda, idant kasdien gieriaus ir karszečiaus miletu P. Diewa; tegul nuołatos tur sugłausta szirdi sawo su małoniause szirdže saldžiausio Jžgani-tojo sawo, susitajkidamas su szwencziause wale Jo; tegul mažaj teszneka ir wis su bajme, idant swietas ne gierbtu jo apsejmo; tegul beweli giej-dže iszpejkimo nog žmoniu ir paniekinimo; tegul perniek neprawercze ne wienos wałandos dikau-damas, nes wisas iszpuoła afierawot Ponuj Diewuj ant garbes; tegul rupinasi tokiu but, idant wisi jo darbaj paejntu isz mejles szirdingos ir wisados atliktu diel garbes Diewo, atmindamas ant to kad Diewas mato wisus darbus musu, idant sa-kau žmones regedami diewobajminga ir nobažna giwenima jo, potam ir kiti prisižiureja ant gra-žaus giwenimo tejpogi, sektu giarus darbus ir patajsitu negierus apsejmus sawo. Jej kuris tur didelus pawinaszezius, gaspadorista, swietiszkus rejkaūus, tegul niokados neužmirszta ape P. Die-wa, tegul atmena kad rejks wisą kada nors pa-lik, tegul nepririsza szirdies sawo prie tu swie-

tieszku turtus tegul beweli kolej da giwas ira
 numarina szirdije sawo wisus pagiejdimus turtu
 ir skarbu szio swieto, tegul nesitiki ant ju; be-
 weli tegul tejp sau dumoja, jogiej wisi turtaj
 neira mano, bet tiktaj iki czeso ira sutejki-
 ti nog Diewo, diel pagelbos pawargeliu, gierausias
 sakau ira dajktas iszszizadejmas walos sawo; te-
 gul sergisi kajp galedamas nog draugistes neľabu
 źmoniu, tegul atsitolina nog ju nors jausmu ir
 dumojmu, tegul atitolina nog sawęs kiekwiena
 biauru dumojma, kuris ji wilotu prie swietiszku
 zabowu. Tegul tankiej atsiwejźdi ant giwenimo
 ir apsejmo Wieszpacies musu Jezuso Christuso,
 kajp ant skajszczausio zelkoro, kľausdamas sawęs
 ar toks ira giwenimas mano kajp Jo, tegul nuo-
 łatos atmena ant dienos uźgimimo sawo, kad ant
 Krikszto S. gawo ruba nekaltibes, potam tegul
 atmena kas jam dawę ji, isz keno łoskos gawo,
 dieltogi ape taj susidumojas tegul rupinasi wi-
 soms siloms nesuteptu sugriszt pas Sutwertoja
 sawo. Ant gaľo gieraj apmislidamas kuo ira,
 kur ira, kas ji sutwere, ir kuo buwo, kur bus
 umaj paszauktas, kaľ daro, kodel daro, kajp gi-
 wena? tejp tada apmislijęs wisa warga sawo, te-
 gul wiernaj piľdo wisokius giarus darbus, kokius
 tiktaj gal. Sztaj koks ira kiales ing tikra szwen-
 tabliwa ir nobaźna giwenima ir mejle Krikszczi-
 oniszka, kuris weda tiesiok ing paľajminta tewisz-
 ke, nes tie katrie diewobajmingaj giwena jau
 ant szio swieto tur didźiause patieka szirdije
 sawo.

Mokslay ape nusizeminima.

Kad žmones szenawoja tawe gierbdami, tada turek atmintije sawo didžiausius iszniekinimus, iszjuokimus, isznewożijmus, kokius Sunus Diewo nukentejo. Jsztiesos sakau, jog žmogaus szirdis katro ira tikraj nužeminta, ligiej žemina-si iszgirdus gierbimus, kajpo datirus paniekinimus; toks sakau žmogus priligintas ira bitelej, kuri medu surbe tejp isz karczios žoles, kajpo ir kwe-penczios rožes. — (*zodžej S. Wincnato isz Paules.*)

Jmkim ant sawes pawejksla žmogaus pik-cziausio, taj ira tokio, kuri už negiarus darbus jau apsudijo ant smerties, apstate wartaunikajs kad smarkiej dabotu; ataduoto asztriam su-džej, kuriam atskaute dekreta užnarino wirwe už kaklo ir surisze rankos weda pas kar-tuwes nužudit, ant kurio burej žmoniu paszaluose stowedami wejždi ir lauke pabaj-gos kas su juomi stosis; katro isztoło wisi bijosi, terp sawes sznekiedami pirsztąjs kajszioje, kuris netrukus nog tejsaus sudžios bus nuzuditas. Pa-dumokim dabar ant wargo tokio žmogaus, kajp is nog wisu paniekintas ir suwisu pažemintas, wienok is negal nieko sakit už tuos isznewożij-mus? nes tejsej kencze už sawo negiara apsejma. Regi is tuomet kad ji wisi perniek ļajko bewejk niekiausiu už wisus sutwerimus, regi sakau tuos katrie ant jo wejzdi wisus linksmus ir smagius.

Mums pripuoła wisados nesziot szirdise, to-kio žmogaus pawejksla, ir suditis, jog esam werti tokio iszniekinimo nog wiso swieto, potam nog

Aniołu, o nog Diewo daug didesnio. (*žod. K. Ameloto.*)

Noredami atrast auksą arba brangu žemčiuga, turim tada jeszkot ju gilume žiames, iszpuola sakau bepalowos kast ir prakajta liejent jeszkot kolej atrasi. Ligiej tejp turim jeszkot cnatos nusizeminimo slepdamiesi nog akiu swieto, tokiu tiktaj budu galesim atrast nusizeminima, tukstanti kartu brangesni skarba diel duszios neg wisios bagotistes szio swieto.

Dieltogi ne bijokime ne iszsigaskim tos procios, koke iszpułs mumis atlikt kariaujent su pagiejdimajs kuno, nesidrowekim to wargo kuri rejks kentet diel atradimo tos cnatos. — (*žod. Segnero.*)

Nerejk mums to bijot, jej Diewas sutejks mumis ta brange dowana iszmanimo cnatos nusizeminimo, kad kartajs nepasikeltumem i pujkibe, kad tiktaj atmitumem nuolatos ant tos tiesos, jogiej diwabajmingas giwenimas koki wedam, ne nog sawęs ji turim, bet nog Diewo. Pawejzdekim ant szito priliginimo! ar jautis nustoja but galwiju nemiklum ir neprotingu sutwerimu dielto, kad neszioja brangias ir kwepenczias mostis kunigajkszcizio? (*žod. S. Pran. Seleziuszo.*)

Ukinikas kuris nieko daugiaus ira nemates tiktaj ta kiema kureme giwena, tada is nenumano sunkaus wargo sawo; jam radosi kad ne wiens gieriaus negiwena; bet nuwesk ji ing pujku dwara, kur ira pilna wisokiu grozibiu, tada uztikro pazis isaj warginga giwenima sawo, ir stebesis isz tu grozibiu, dusaudamas sakis oj koks mano kartus giweuimas ant kajmo, bepig kad asz tejp grazej

giwencze, bet wargas mano kad neturiu ne apre-
daļu giaru, tiktaj suļopita jupa.

Ligiej tejp ir su tokiu žmogum ira, kuris
apsimislija ape niekuma sawo ir piktibes koku
dasilejdo wisam amžije sawo, tada atsiwejzdeda-
mas ant wisoku grožibiu Diewo, stebisi isz ne-
paimto Majestoto Jo, kuris priazdabijo wisa dangu
szwiesiomis žwajgzdemis, diel sutwerimo sawo.
(*žod Fenelono*).

Regiedami ant medzio szaku giarus ir skan-
iws, ka tada giret ar szakas ant kuriu kibo
wajsej, ar liemeni kuris iszduoda juos?

Ligiej tejp ira ir su jusu gierajs darbajs; P.
Diewas uzļajkidamas giwasti jusu, majtidamas
duoda jumis łoskas sawo, daro su jumis neisza-
kitus stebuklus; dieltogi ļabiau prigul prie Jo
wisokios sutejktos łoskos ir downos, neg prie jus.
(*žod. Segnero*).

Juo kas ira turtingesnis, ipacz toks daug
ļabiaus bijosi kad nepawargtu. Juo kas didesne
cnata apturejo, iszmone ir pažinima łosku Diewo,
tuomet ļabaj rejk bijot, idant nepatrotitu tu do-
wanu Jo kures gawo, tada sakau toks žmogus
kaļtas ira isz wisu siķu milēt P. Diewa ir szena-
wot ta cnata nusizeminimo. — (*žod. Segnero*).

Perniek ļajkimas sawes ir milejmas P. Diewo
pidure sparnus duszaj.

O kad iszkiķa ing Dangu, tada ne rejk pas-
paro ant žiames. — (*žod. Lenoro*).

Nusizeminimas tur but ļabaj pagirta cnata,
kad bewejk pujkibe pasiruosze su je, idant swie-
tas ant juoko jos neļajkitu.

O pujkibe tur but labaj biauri ir bajsus jos abrozās . . . . nes parodo tiktaj wejdmajņiste arba meļagiste jos, labaj meģsta ije kawotis po pawejkslu nusizeminimo (*žod. S. Bernardo.*)

Nusizeminimas isztiesos tur nekure galibe ant szirdies Diewo, tejp jogiej iszauksztina žmogū sulig Dangum, ir atwere jam skarbus mieļaszirdistes Diewo, duoda jam wilti ir iszmanima tejsibes amžinos, nes ape ta moksla rejszkiej mumis sako Dwase Szwenta.

Nusizeminima galim uztikro wadit milimiauše enata, karalaujenczia su Diewu Zmogum. Szwentas Bernardas sako, jogiej Jezus Kristus per galibe sawo ira auksztesniu už Anioļus ir žmones, o per nusizeminima sawo buwo žemiausiu už wisus.

Tejp Js pasake mumis, „*mokikites nog mane, jog esmu ramus ir nužemintos szirdies.*“ Ta prisakima pats iszpilde giwendamas ant szitos žiames ir parode wisiems kiale, nog pradžios isikunijmo sawo žiwate Szw. Marijos Pannos sulig smerczia križiaus, kajpo Js pats pasake buwo nužemintas, o tam nusizeminime paslepe wisus skarbus sawo, katruos turejo diewisteje sawo.

Wede giwenima užslepta per trisdeszimts metu, Diewas-Zmogus, dieltogi ir dabar budina mus szaukdamas: Aj žmones! mokikites giwent tejp idant swietas jus nepazitu, kad užnirsztu ape jus ir perniek ļajkitu; Tiek tewerti busit akise Diewo, kiek sawe patis paniekisit. Pažinimas sawe kuo ira žmogus, ir perniek ļajkimas sawes, ira taj gieriauses mokslas ir izganingiauses diel žmogaus, negiejskit niekados nog žmoniu

nejokio gierbimo, o artima sawo wisados ļajkit didžiausio pagarbo, ant to prisakimo mejles užsitiuri wisa iszmintis krikszezioniszka. (žod K. Juro).

Zemesniu szkaļu mokslas prie nusizeminimo, daug ira gieresnis, už auksztus mokslus isz katru potam užauga pujkibe ir pagarba. Daug gieriaus ira menkaj turet, neg but turtingu, nes turtaj iszkele ing pujkibe.

Nesiauksztik sawes, ne girkis kad gieresnis esi už kita, arba kad daugiaus giaro padarej. Tiesa sakant, esmi tiktaj grieszninku, plikas užgimej ir ing dulkes pawirsi, paprates esi ant wisoku paklidimu, kuriems nuolatos tarnauj, pats nog sawe nieko giaro negali padarit; prigimimas tawo nuolatos weda ing grieka, kiekwiena bewejk pagunda pergaltawe, tuojau užsimirshti kuo esmi ir ką wejki, neturi nieko kad galetum isz ką pasigirt, daugel turi prieziniu ant paniekinimo sawe, daug esmi silpnesniu, neg suprast taj gali (žod. Tamosziaus isz Kempio.)

Nusizeminimas nuwaro welnia ir užlajko mumise dowanis Dwasios Szwentos, dieltogi wisi Szwentieje, o ļabiause Karalus szwentuju ir mieļiause Motina Jo, neiszsakitaj szenawojo ta cnata per wisa giwenima sawo, milejo sakau wisudžiause ję už wiską.

Zmogus kuris tur tikra nusizeminima szirdije sawo, niekados is nesigire žmonems kad ira nužemintas, suwisu nieko nesako nej wienam žmoguj ape sawo cnata; bet nuolatos slepe wisus giarus darbus sawo, ipacz ļabiau rupinasi paslap-

tije užlajkit nusizeminima sawo, is bewejk noretu parodit sawe swietuj didžiausiu grieszninku, kad tiktaj nebut grieko; ir sakau wisiems meluotu, wejdmajningaj szneketu, plustu piktidas artima, kerszitu ant wisu rustaudamas, bile tiktaj paslept nusizeminima sawo, ir west giwenima suwisu paslepta, taj ira kad swietas nepazitu giaru darbu jo. (*žod. Szw. Pranc. Saleziuszo.*)

Nusizeminimas wisados buwo pirmutine enata diewobajmingo giwenimo, o pujkibe ir isziauksztinimas negalejo patekt ilgaj Danguj, tuojaus pasiliko isztumta. — (*žod. S. Cypriono.*)

Kas be nusizeminimo atlieka dauguma wisokiu giaru darbu, tas priligintas ira anam žmoguj, kuris sijoja dulkes ant wejo: nes kajpo dulkes wejas iszeneszioja, tejp jo gieri darbaj perniek nuvejna.

Norint mes miełaszirdingiausius abžiurejmus iszpildome wis perniek prapuoła, jej neturim nusizeminimo szirdije sawo (*žod. S. Grygalaus*).

Duszia wierna kuri ira małoneje pas Diewa, kuri szcziraj mil wisokius pažeminimus, iszniekinimus, bewejk wisiskaj užmirszta ape sawe, tada isztiesos ije giwena rojuj, tur pakaju ir ramibe szirdije sawo, kuris ira brangiauses už wisus turtus, tokios duszios tada ne wiens žmogus negal pajudint ir niekó pikto padarit.

Kad atsitinka kuomet terp kajminu kokios dalibos, tada wisados pasiskirkim sau praszcziause dali, arba niekiause ir sunkiause darba, ipacz toki prie kurio turim grasuma, nog katro prigimimas tawo spiresi ir nenor jo dirpt, tada prispejsk sawo buda ir kanecznaį nužemikji, tada sakau per

toki nusizeminima užpelnisi didele cnata ir nu-
žeminima szirdies sawo.

Kad mes patis sawe žeminam, tada turim
tiktaj szeszeli nusizeminimo, jej su ukwata ne
prijam pažeminimus nog kitu.

Zmogus kuris tur didele cnata nusizeminimo,
tada is nukencze su džiaugsmu biariausius iszjuo-
kimus, o pasilpes žmogus kuris netur stiprios
kantribes vos gal nukentet mažus persekiojmus,
ir taj be kantribes bet su murmejmu, toks isztie-
sos netur ne žimes tikro nusizeminimo, o jej ne-
tur tikro nusizeminimo ne trupuczio, tada ira
pilnas pujkibes,

Tiek tiktaj teturesiu pabažnuma, kiek su
džiaugsmu prijmsiu nužeminimus.

Nekaltibe, ramibe, žemumas, szczirumas ku-
dikiszkas ira pawejkslu nusizeminimo Jezaus ir
Szwentuju Jo.

Kas paprates ira sznekiet wejdmajningaj me-
žuodamas, tas netur pawejkslo kudikio.

Kas nenor klausit drausmes nog pikto giwe-
nimo, bet wejkiaus klauso rodos neľabu žmoniu,
toks žmogus, tejpogi netur pawejkslo mažo ku-
dikio.

Zmogus, nekantrus, kuri pigiej menkiauses
persekiojmas rustina, potam nuolatós rugoja, kož-
nam skundžesi kad ji žmones perniek ľajko ne-
szenawoja, apkalba, iszpermano wisokes szniaktas,
toks sakau žmogus per sawo nerimasti, da tolaus
atsitolina nog Jezaus Christaus, dielto kad netur
kantribes atmesdamas nog sawe pawejks' kudi-
kiskos ramibes (*žod. K. Hubo.*)

Die was wisagalingiausės Sutwertojas Dangaus ir žiamės buwo nužemintas. Tas aukszcziausės Die was Zmogus buwo nužemintos szirdies, dieltogi ir dabar trokszta nog sutwerimu sawo wisudidžiausio nusizeminimo. Ak stebuklas negirdetas! oj małone neiszsakita! aj gieribe nepaimta ir diewiszka, kurios nejoke iszmintis žmogaus negal iszmanit. Czionaj susidumok žmogau kuo esmi ir atsidusek isz giłumo szirdies tawo taridamas szituos žodžius. Ak Diewe mano! asz menka dulce, kursaj mane sutwerej isz nieko, asz per griekus mano kuriu dasilejdan stojausiu piktesniu už ladeka, asz esmu pilnas pujkibes ir netikumo! ak! nełajme mano ir neiszsakitas kwajłumas proto mano, aj stebuklas neregetas, kad sulig sziol kłausiau piktos dwasios. (*žod. wieno Daktaro bažniczius S.*)

Ar jau wis busiu apjekias, ir łajkisiu užkietėjusia szirdi mano? Aj troksztu Pone patajsit giwenima mano su padejmu łoskos Tawo, pirmutine bus cnata mano, kurios mokisiuos pildit sekdamas giwenimą Tawo, pratisiuos žeminti szirdi mano; nes nusize.ninimas ira raktu ing Dangaus karaliste ir wartajs ing kitas cnatas. O Jezau mano troksztu Tawes jeschot wisa szirdže mano! troksztu tuomi kialu wajkszcziot, katruo Tu pats wajkszcziojej: taj ira nusizeminimo. Troksztu Pone su Tawim giwent ir pabajgt amži mano małoneja Tawo.

Cnata nusizeminimo ir mejle Krikszczioniszka ira izganingiausi darbai, nes nusizeminimas szirdise musu užłajko ramibe su dowanoms Dwasios Szw. o meile krikszczioniszka gładže mussu artimu sawo.

Łukim nužemintos szirdies, turekim kantribe, kentdami wisokius wargus, užłajkikime prisaki-

68
mus Diewo, ir milekim Ji isz wisu siłu sawo. Tada Js pałajmis wisas proces musu, katru wisas giarumas užsitori nog pałajmos Diewo, nes be padejmo Jo wisos storones ir darbaj musu be jokios naudos pasilieka.

Mes nesuprantam giaraj, ir neiszmanom rejszkiej ape tikra nusizeminima, žmoniu daugumas neiszpermano tos enatos, o nužeminta žmogu kursaj sawe perniek ļajko, taj ji wadina kwajļu ir szidije isz jo. Warguolej nežino kad ije suwisu kitoniszkej daro, ar neregim patis, kad nusizeminimas parodo mums kuo esam, tada pažine tikraj ta tiesa, ar tinames kajpo niekiausi sutwerimaj pas Sutwertoja sawo, tuomet mus Diewas neiszskitaj iszauksztina, kurios pas žmones downaj jeszkotumem, nes Diewa tiktaj per nusizeminima galim atrast.

Jej nužeminta žmogu swietas kwajļu wadina, taj neira diwu; nes ir pati Jžganitoja musu už neprotinga paskajte. Tokiu žmoniu žodžej neaitima jam iszminties, bet Diewas ji iszauksztina ir ant to užsilajko wisa garbe musu, tegul swietas wadina kajp jam patinka, mes rupikimes wiernaj tarnaut Wieszpacziuj Diewuj musu.

Kad atsitiks kada mumis koks persekiojmas kentet nog žmoniu, jej prigimimas musu nerimotu ir piktu užtataj, kad niekina ir žemina mus swietas, wisi plūsta perniek ļajkidami, tada atsimitim sau, jogej Diewas mus regi ļabaj iszauksztintus; Jezus Kristus megsta ant mus wejzdet, dielto kad kantrej kenczem persekiojmus, tejp, kajp Js kentejo, o Aniolaj wejzdedami ant mus ļabaj pawid tokios garbes.

mas dirpt kokinatorint darba, arba wałandoj užpuolimo pagundu, atsimik tada ant Jo Esibes kad Js regi tawe.

15. Jpacz łabiau rejk melstis prie S, Marijos Pannos, prie S. Juozapo, pas SS. patronus sawo, ir S. Anioła sarga, dieltogi prie ju kasdien rejk sukālbet nors koke trumpa maldele.

16. Kasdien rejk darit szirdingus atsidusejmus, užsiduot sau nors maža pakuta, gieraiose bus tawo pakuta kad sułajkisi liežuwi nog tusz-eziu tauzijmu, ir apkalbejmu, tada primarisi pagiejdimus kuno sawo.

17. Kiekwienos piktos pagundos wilojenczios i grieka, łabiause tokiu, katros mus kitados itrauke ingrieka, wisados rejk bajsej saugotis.

18. Kožna diena rejk rupitis kad iszpildit kokinors miełaszirdinga abžiuorejma artimo, duot ełmužna, arba atłankit pawargusi ligoni i. t. t.

19. Tankiej atłankit S. Sakramenta, ataduot ten giliause paszenawone. Tikram Diewuj uszsleptam Szw. Sakramente ałtorij, kasdien pasimełst ant paszłowinimo to S. Sakramento kureme ira tikras kunas ir Kraujas Jezaus Christaus Atpirkiejo musu.

20. Rejk storotis isiraszit ing brostwas S. ir szenawot jės.

21. Perdien procewodamas, rejk atsimit tankiej, ant Diewo, dusaut isz gilumo szirdies, pabudit gajlesti už nusidejmus sawo, ir už kitu kurie rustina Diewa griekajs sawo, melstis už atsiwertima newiernuju i. t. t.

22. Wakare ejndamas ant atilsio neužmirszk pasiliecowot Ponuj Diewuj, Motinaj Jo Szwen-
cziausej, S. Aniołuj sarguj, pasikrapit sawe
ir łowa szwęstu wandeniu.
23. Kas meta, kiek galint rejk storotis paszwen-
tit nors keleta dienu ant apsimislijmo ape
giwenimą sawo (toks žajkas w^llinasi reko-
lekcios.) dieltogi tomis dienomis rejk prisi-
gatawot giaraj atlikt spawiedne panaujndamas
wisas isz cieło meto.
4. Jej esmi tewu, ponu namu, arba gaspa-
dorium, rejk didelej rupitis, kad wajkaj, ir
wisa szejmina, słužaunikaj, sergetusi melagis-
tes, biauriu tauzijmu, pūdumu, kieksmu
i. t. t. idant užłajkitu pasninkus, ritmeti ir
wakare atkalbetu poterius, nedieldienejs ir
szwentomis dienomis nobažnaj kłausitu S.
Misziu, idant but diewobajmingajs, nužemin-
tajs, pakłusnajs i. t. t.

~~~~~

Parodžiau czionaj nors trumpaj pawinasz-
czius krikščionizskus, katruos kiekwienas kata-
likas pildidamas gal atrast kiale ing amžina pa-
łajminima. O dabar brangioj Aukso knigele
keliauk sau swejka ing swieta mokidama žmones
nusizeminimo. Ataduodu tawe Apieką S. Marijos
Pannos, tegul Jje Uztarimu Sawo iszpraszis pas
mieliause Sunu Sawo Szwento ir pałajminto waj-
siaus, idant skajtitojej apturetu izganinga nauda
iszganimo duszios sawo.

